

Velja po pošti:
za celo leto naprej . . . K 40.—
za en mesec K 3.50
za Nemčijo celoletno . . . 45.—
za ostalo tuzemstvo . . . 50.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . . . K 36.—
za en mesec K 3.—
V upravi prejeman mesečno . . 2.50
Sobotna izdaja:
za celo leto K 8.—
za Nemčijo celoletno . . . 10.—
za ostalo tuzemstvo . . . 13.—

SLOVENEK

Inserati:
Enostopna petstvarsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 50 v
za dva- in večkrat . . . 45 v
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostopna petstvarsta K 1.—
Izhaja vsak dan izvenomil nedelje in praznikov, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vsaki leti

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprehajajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Ob cesaričinem rojstnem dnevu.

V razdalji malega števila dni praznuje naša cesarica svoj god in svoj rojstni dan. Mladi par na prestolu si je pridobil z različnimi dejanji v tej prav kratki dobi manj kot poldrugega leta priznanje in ljubezen vseh dobro mislečih. Opozorim samo na amnestijo za politične zločine, prepoved privezovanja pri vojaki, ponovno zagotovilo cesarjevo, da bi ne nadaljeval vojne niti pol ure, če bi ne bil prisiljen. S tihim delom pospešuje cesarjevo delovanje cesarica v njej lastnem delokrogu.

In kaj je ženski bližje v očigled žalostnemu krvoprelitju kot sočutje z ranjenimi in trpečimi? Kričaji, ki sedijo na varnem, so lahko nespravični in napovedujejo boj do konca; ženska, ki obiskuje bolnice z ranjenci — in to plemenito delo krščanskega usmiljenja vrši naša cesarica vzorno; videli smo jo pred pičlim letom tudi v Ljubljani, kako je hodila z darovi iz bolnice v bolnico — mora klicati svetu: Ne veste, kaj delate! Ne vidite, kake sadove rodi vojska! Cesarica in njena rodbina je sodelovala pri vprašanju sklepanja miru. Kot taka je bila predmet napadov in predmet slavošpevov, kakor je pač srce posameznikov ali za vojsko ali za sporazum. S posredovanjem cesaričinega brata princa Siksta v Franciji za mir so v najtesnejši zvezi politični dogodki zadnjih dni, od odstopa grofa Czernina pa do odgoditve parlamenta.

Vsi kot en mož!

Plenarna seja »Jugoslovanskega kluba«.
— Skupno zborovanje s Čehi.

Dunaj, 7. maja.

Velepomemben je današnji dan v zgodovini naše jugoslovanske misli. Vlada, ki je menila, da nas bo s svojo grošnjo oplasila ter bo lahko izročila našo jugoslovansko zemljo Nemcem brez odpora — ta vlada se je danes lahko prepričala, kaj je napravila. Z vlado vred pa uvidi lahko tudi vsa druga javnost, da smo Jugoslovani pripravljene braniti svojo pravdo, svojo zemljo in svoje morje — do skrajnosti proti vsakomur! Ves jugoslovanski narod je govoril danes po svojih zastopnikih v Jugoslovanskem klubu. Vse do zadnjega prešnja zavest popolne bratske solidarnosti. Vlada, ki je hotela kos jugoslovanske zemlje, slovenske dežele odtrgati od skupnega telesa ter jih odvračati sreči pod zobe, kakor se vrže kos izrezanega mesa psem, je danes čutila in čula resni svarilni glas celokupnega jugoslovanskega naroda, ki ni voljan odstopiti niti krpice slovenske zemlje Nemcem. Velik moment je bil, ko so vstajali na današnjem zborovanju Jugoslovanskega kluba dalmatinski poslanci, Hrvatje in Srbi, ter proglasili, da bodo Dalmatinci do zadnje kaplje krvi branili slovensko zemljo, kakor je izjavljala Srb dr. Vukotić. Dr. Čingrija je

ugotavljal, da je Seidler sprejel vsenemški program »od Belta do Adrije« kot vladni program ter s tem nemške zahteve postavil nad koristi države. Dr. Tresić in dr. Dubilić sta pobijala ustanovitev nemške navtične akademije v Trstu, s čemer hočejo Nemci vzeti Jugoslovonom zaslužek na domači zemlji.

Da so jugoslovanski zastopniki pripravljeni najodločneje braniti pravice svojega naroda, nam kaže debata današnje seje. Kaj so naši zastopniki ukrenili ali kaj bodo, nam še ni znano, a izjave posameznikov značijo resnost položaja: Razpust parlamenta, obstrukcija, abstinenca, položitev mandatov vseh slovanskih poslancev, pasivna rezistenca, štrajk v domovini itd.

Cisto pravilno je povdarjal dr. Korosec, da bi bil klub z veseljem sodeloval pri kontroli državnega gospodarstva in uprave, v boju zoper krivice, ki se gode našemu kmetu, za odpustitev starejših letnikov, za nadzorstvo nad postopanjem z vojniki in delavci, ki zamažajo čakajo na postavo o vojnih dajatvah, ki bi jim zagotavljala človeka vredno ravnanje. Toda vlada, ki je odgodila parlament, je to delo preprečila. Ne bojimo se nikogar in roko v roki s Čehi bomo šli v boj. Bojno akcijo na Dunaju in v domovini bo vodil poseben odbor, ki ga navaja komunike.

Vsporedno z Jugoslovanskim klubom so zborovali Čehi in ob 5. uri popoldne se je vršilo skupno zborovanje zastopnikov obeh slovanskih narodov.

V seji Jugoslovanskega kluba so se določili tudi zastopniki, ki naj gredo v Prago zastopati klub k slavnosti 16. in 18. t. m. v proslavo jubileja Narodnega divadla. Ti so: Dr. Lovro Pogačnik, dr. Ravnihar, Brenčič, dr. Benkovič, dr. Vukotić, dr. Čingrija, Spinčič, dr. Tresić-Pavičić.

Skupna izjava Jugoslovancev in Čehov.

O skupni seji Jugoslovanskega kluba in češkega sveta je bil izdan sledeč komunike: »Znajvečjim ogorčenjem protestiramo proti vsem poskusom vlade izvesti preureditev že davno preživelih in od narodov nepriznanih ustavnih razmer potom naredbe, brez sodelovanja narodov. Javno ugotavljamo, da se krši pravo na našem ljudstvu v trenutku, ko stoji široki sloji po pomanjkanju, ki nima primere, pred katastrofo lakote. Obenem dvigamo svoj glas proti postopanju vlade, ki nastopa proti načelom narodne avtonomije proti nam z eksperimenti, ki ne pomenijo v resnici nič drugega kakor utrditev absolutizma in njegovega birokratičnega aparata. Z odgoditvijo zbornice smo zopet pred celim svetom demonstrirali, da ne more biti Avstrija ustavna država in da se po številu majhna in nobenemu odgovorna oligarhija ne sramuje, prisiliti k molku tudi člane parlamenta.

menta splošne in enake volilne pravice. Nikdar se ne bomo uklonili okrožju kakor tudi ne administrativnim odredbam.

Zolger odstopi.

Dunaj, 7. maja 1918.

Znana nemška žurnalistika je poročala te dni, da bo takozvani jugoslovanski minister dr. vitez Zolger moral odstopiti. Ta poročila so bila prikrojena na tak način, da se je zdelo, kakor da bi bili Nemci vrgli Zolgerja in izsilili njegovo demisijo. Stvar pa je seveda bistveno drugačna. Resnica sicer je, da je Zolger bil Nemcem v vedno jezo in strah, a to bi ga ne bilo vrglo. Saj vemo, da je g. Seidler dolgo bil Nemcem tudi v spodtiko in pohujšanje, a to ga ni vrglo.

Kriza sega nazaj do Czerninove krize, ko so Nemci odpovedovali zvestobo državi in prestolu iz ljubezni do — Czernina. Takrat je vrelo med tem stebrovjem naše države, toda ogorčenje in vihar v nemških vrstah je imel svoje prve izvirne izven meja naše monarhije. Položaj je bil nad vse neprijeten — tudi za gospoda Seidlerja, ki je ravno slavil svoje zmagovalstvo nad Czerninom. Gosposka zbornica je začela rogoviliti, a Seidler je stare gospode kmalu spravil pod kloboč. Težje je šlo z nemškimi nacionalci. Ti se dajo sicer silno radi potolažiti, a bali so se svojih volilcev, ki so siti svojih poslancev in njihove politike. Seidler si je mislil: Če se Nemci ne bodo a menoj, ga v cellem parlamentu ne bo človeka, ki bi jokalo za menoj, ko pojdem. In tako je napravil z Nemci kupčijo in jim prodal tržaško navtično akademijo in okrožja na Češkem. Obenem je na pritisk alpskih Nemcev obljubil nastopiti proti deklaraciji. Mož pa se je pod takimi okolnostmi bal stopiti pred večino državnega zbora ter je parlament odgodil. Namestu zahvale pa žanje danes za ta čin od Nemcev grajo; kajti brezparlamentarnemu vladanju tudi Nemci več ne zaupajo tako brezpogojno. Strah jih je malce. Pod takimi razmerami je v soboto minister dr. vitez Zolger podal svojo demisijo. Odločitev še ni padla. Vendar je skoro gotovo, da bo te dni demisija sprejeta.

Ko je namreč Seidler utemeljeval svojo najnovejšo postopanje, ki naj bi bilo naperjeno proti Slovanom, je naletel na nepričakovano hud odpor. Nekateri člani kabineta so nasprotovali Seidlerjevemu načrtu, a do skrajnosti v svojem odporu niso šli. Vitez pl. Zolger pa je nastopil z vso odločnostjo proti Seidlerju. Ko je Seidler vztrajal pri svojih namerah, je Zolger izjavil, da bo v tem slučaju izvajal vse posledice. In to je tudi storil, in sicer prstovoljno.

LISTEK.

42

Nevidni človek.

Angleški spisal H. G. Wells. — Prevel I. M. (Dalje.)

»Ne ubijati za zabavo in iz veselja, nego z razumom pobijati. Stvar je ta; ljudje zdaj vedo, da živi neviden človek — kakor tudi midva veva, da živi nevidni človek — in ta nevidni človek, Kemp, mora zdaj ustanoviti grozovlado. Resnica; ni dvoma, da je to presenetljivo, pa jaz hočem to. Grozovlado. Izbrati si mora kako mesto kakor tvoj Burdock, ga vladati in strahovati. Izdati mora svoje ukaze. To more storiti na tisoč načinov — kosčki papirja potisnjeni pod vrata bi zadostovali. In vse tiste, ki se ne pokore njegovim ukazom, mora ubiti, ubiti vse, ki bi jih hoteli braniti.

Hm!« je rekel Kemp, ki ni več poslušal Griffina nego glasove prihajajoče od sprednjih vrat, ki so pričali, da so se odprla in zaprla.

»Kakor se meni vidi, Griffin,« je rekel, da prikrije svojo raztresenost, »bi bil tvoj zaveznik v kaj težavnem položaju, ne-li?»

»Nikdo ne bi vedel, da je zaveznik.«

je rekel nevidni človek razvneto. Nato pa naenkrat: »Psst! Kaj pa je to spodaj?»

»Nič,« je rekel Kemp in iznenada pričel govoriti glasno in hitro. »S tem se ne strinjam. Griffin,« je rekel. »Vedi, da se ne strinjam s tem. Čemu sanjariti o tem, da bi tako ravnal proti človeštvu? Kako moreš upati, da postaneš srečen? Ne bodi samotni volk. Objavi svoje uspehe — vzemi svet — vzemi vsaj svoj narod kot svojega zaupnika. Pomisli, kaj bi mogel vse storiti z milijonom pomočnikov —«

Nevidni človek mu je prestrigel besedo in iztegnil roko. »Stopinje slišim prihajati po stopnicah,« je rekel.

»Nesmisel,« je dejal Kemp.

»Daj, da vidim,« je rekel nevidni človek in stopil z iztegnjeno roko proti vratom.

Izza tega trenutka so se stvari hitro vršile. Kemp se je za hip obotavljal, nato pa je stopil naprej, da mu zastavi pot. Nevidni človek se je zdrznil in obstal. »Izdajalec!« je zakričal glas, in kakor bi trenil, se je plašč odpel, nevidni je sedel ter se začel slačiti. Kemp je naredil tri hitre korake proti vratom in zdajci je nevidni človek — ki so mu noge izginile — z glasnim krikom planil pokonci. Kemp je odprl vrata.

Ko jih je odprl, so se začeli glasovi hitečih korakov in govorjenje.

S hitro kretanja je sunil Kemp nevid-

nega človeka nazaj, skočil na stran in zaloputnil vrata za seboj. Ključ je bil na zunanji strani in pripravljen. V naslednjem trenutku bi bil Griffin ujet v delavni sobi — da ne bi bilo ene neznatne stvari. Ključ je bil tisto jutro v naglici potisnjen v ključavnico. Ko je Kemp vrata zaloputnil, je zletel glasno po tleh.

Kemp je prebledel. Z obema rokama je skušal zgrabit za kljuko. Za hip jih je močno tiščal. Nato pa so se vrata podala za šest palcev. Vendar jih je zopet zaprl. V drugo so bila sunkoma odmaknjena za dober čevljev in nočni plašč se vrnil v odprtino. Nevidni prsti so ga zgrabili za vrat in izpustil je kljuko, da se brani. Pa bil je potisnjen nazaj, noga mu je bila izpodmaknjena in zletel je z vso svojo težo v kot. Prazni nočni plašč se je vrغل nadenj.

Sredi stopnic je stal polkovnik Adye, prejemnik Kempovega pisma, vodja burdoške policije. Vez zavzet je ostrmel, ko se je Kemp nenadno prikazal, za njim pa izredni prizor oblačila, ki se je prazno gibalo po zraku. Videl je Kempa, kako je padel in se pobiral. Videl ga je, ko se je opotekel, planil naprej in se zopet zleknil, udarjen kakor vol.

Takoj na to je bil tudi on na vso moč udarjen. Od ničesar! Ogromna teža, se mu je dozdevalo, je skočila nadenj; nekaj ga je tiščalo okrog vratu, nekaka kolena so

ga silno pritiskala v trebuh, in zletel je po stopnicah navzdol. Nevidna noga mu je stopila na hrbet, pošastno cepetanje je vrvelo dol po stopnicah, slišal je obadva stražnika, ki sta v veži vpila in stekla, in sprednja hišna vrata, ki so se z vso silo zaloputnila.

Prevalil se je, sedel in strmel. Ugle dal je Kempa, ki se je opotekal po stopnicah ves zaprašen in razmršen, na eni strani obraza ves bel od udarca, s krvavimi ustnicami in držal pisan nočni plašč in nekaj drugega oblačila v roki.

»Moj Bog!« je vzkliknil Kemp, »po nesrečilo se nam je! Pobegnili jel!»

XXV.

Lov na nevidnega človeka.

Nekaj časa je bil Kemp preveč zasopljn, da bi mogel Adyju dopovedati vse stvari, ki so se pravkar s toliko naglico dogodile. Stala sta vrh stopnic; Kemp je govoril hitro, držeč čudna Griffinova oblačila še vedno v roki. Vendar je Adye kmalu začel razumevati ves položaj.

»Blazen je,« je rekel Kemp, »nečloveški. Sama sebičnost ga je. Ne misli na nič drugega nego na svojo lastno varnost. Danes jutraj sem slišal pa že tako zgodbo nasilne sebičnosti... Ranil je ljudi. Ubil jih bo, ako mu ne preprečimo. Povzročil bo paniko. Nič ga ne more ustaviti. In zdaj beži — ves divjile

Zolgerja so smatrali kot nekakega zaupnika Jugoslovancov v ministrskem svetu, akoravno Jugoslovanski klub pri njegovem imenovanju ni imel nobene ingerence. Toda jasno je, da vitez Zolger kot Slovenec ni mogel mirno gledati, da bi Nemci delali z Jugoslovanci, kakor bi radi. Zolger je kot minister zastopal, kolikor je to v svojem resortu zamogel, pravice zatiranega jugoslovanskega naroda z ono močjo, ki jo je imel v doslednosti, ki je lastna moškemu značaju. In z isto močjo stoji izjava danes Zolger posledice iz nastalega položaja. Ta moč stoji ga dela simpatičnega tudi nasprotnikom.

Zolger za svojo službo ne bo žaloval, mi tudi ne bomo pobešali glav radi tega. Izhajali smo doslej, bomo še poslej. Toda če bo izhajal brez Zolgerja Seidler, ne vemo. Gotovo pa vemo, da ni več daleč čas, ko bo Seidler šel isto pot kot danes Zolger; a Seidlerjevo slovo ne bo prostovoljno, zato bo težko.

Mir z Rumunijo podpisan.

Bukarešt, 7. maja. Mirovna pogodba z Rumunijo je bila danes ob 12. uri popoldne v gradu Cotroceni podpisana. S podpisom je obsežno diplomatsko delo, ki je bilo posvečeno miru z Rumunijo, končano in s tem tudi dosežen prehod iz vojnega stanja v mirovno stanje na vsej naši vzhodni fronti.

Bukarešt, 7. maja. Vest, da se bo danes popoldne podpisala mirovna pogodba z Rumunijo, se je včeraj razširila po mestu in je vzbudila splošno zadovoljstvo.

Bukarešt, 7. maja. Zunanji minister baron Burian je odpotoval danes ob 2. uri popoldne z avstro-ogrsko mirovno delegacijo na Dunaj. Sredi se je vršila seja ob navzočnosti vseh delegirancev četverzveze in Rumunije. Prej so bili vsi delegiranci povabljeni h generalnemu vojnemu maršalu pl. Mackensenu na poslovljni obed.

MIROVNA POGODBA Z RUMUNJO.

Dunaj, 7. majnika 1918.

Nemčija, Avstro-Ogrska, Bolgarija in Turčija z ene strani in Rumunija z druge strani so sklenile, ker žele, da se konča med njimi vojno stanje in zopet obnove prijateljske razmere med njih narodi na političnem, pravnem in na gospodarskem teritoriju, naj se spremeni v Buhtej dne 5. marca 1918 podpisani preliminarni mir v končnoveljavi mir. Pooblaščenici navedenih vlad so se zbrali zato v Bukareštu, da nadaljujejo mirovna pogajanja. Potem, ko so predložili svoja pooblastila in se je dogladalo, da so dobra in taka, kakršna morajo biti, so se pogodili o sledečih določilih:

1. poglavje. Obnovitev miru in prijateljstva.

Člen I. Nemčija, Avstro-Ogrska, Bolgarija in Turčija na eni strani in Rumunija na drugi strani izjavljajo, da je končano med njimi vojno stanje. Pogodbeniki so odločili, da bodo živeli v bodoče v miru in v prijateljstvu.

Člen II. Diplomatične in konzularne zveze med pogodbeniki se obnove precej potem, ko se ratificira mirovna pogodba. Nadaljnje pogodbe se prepušča urediti pristojnim obojestranskim konzulom.

2. poglavje. Demobilizacija rumunskih vojnih sil.

Člen III. Demobilizacija rumunske armade, ki se izvaja, se izpelje neposredno potem, ko se podpiše mirovna pogodba, in sicer po določilih, ki jih obsegajo členi IV. do VII.

Člen IV. Splošna vojaška službena mesta, višje poveljstvene oblasti in vojaški zavodi ostanejo v tistem obsegu, v katerem se je to določilo v zadnjem mirovnem proračunu. Divizije 11. do 15. bodo nadaljevale svojo demobilizacijo, kakor se je to določilo s pogodbo, sklenjeno dne 8. marca 1918 v Focsaniju.

Od rumunskih divizij 1. do 10. ostanejo tisti dve pehotni diviziji, ki sta v Besarabiji skupno z lovskimi bataljoni razpuščenih lovskih divizij in dveh konjeničnih divizij rumunske armade v vojni moči, dokler ne bo več v nevarnosti rumunska meja vsled vojaških operacij zveznih vellesil v Ukrajini.

Ostalih osem divizij v Moldavi ostane z njih štabi in poveljstvenimi oblastmi v znižani mirovni moči. Vsako divizijo bodo sestavljali štiri pehotni polki s tremi bataljoni, dva topniška polka s 7. baterijami, 1 pionirski bataljon in potrebno število tehničnih čet in trena, o čemer se bodo podrobneje določile. Skupna vsota pehote tet osmih divizij ne bo smela presežati števila 20.000 mož pehote, 3200 mož konjenice in skupnega topništva, izvzemši divizij, ki ostaneti mobilni, ne nad 9000 mož.

Divizije, ki ostanejo mobilne v Besarabiji, se morajo v slučaju demobilizacije znižati na tisto skrženo mirovno stanje, kakor v 4. odstavku omenjenih osem divizij.

Vsi drugi deli rumunskih čet, ki jih ni-
so imeli v mirnih časih, naj se razpušče.

Aktivna službena doba ostane taka, kakor je bila v miru. Rezervistov skupno z moštvom kalavškega polka ne bodo pozivali k vajam, dokler se ne sklene mir.

Člen V. Predmeti, ki postanejo razpoložljivi, ker se znižajo ali razpuste deli rumunskih čet: topovi, strojnice, ročno orožje, konji, vozovi in zaloge streliva, se izroče v varstvo višjemu poveljstvu zveznih vojnih sil v zasedenih rumunskih ozemljih, kjer jih bodo stražile in upravljale rumunske skladišče čete pod višjim nadzorstvom višjega poveljstva, dokler se ne sklene splošen mir.

Rumunski armadi v Moldavi prepuste od streliva po 250 nabojev za puško, po 2500 nabojev za strojnico in po 150 strelcev za top. Divizije v Besarabiji, ki ostanejo mobilne, obdrže strelivo, ki jim gre v vojski.

Člen VI. Demobilizirane rumunske čete ostanejo v Moldavi, dokler se ne izprazni zasedena rumunska ozemlja. Izvzeta so le tista službena mesta in moštvo, ki jih omenja člen V., odst. 1. z ozirom na vzdrževanje zalog orožja in blaga. Demobilizirani vojaki in rezervni častniki se lahko vrnejo v zasedena ozemlja. Aktivni vojaki in bivši aktivni častniki si morajo izposlovati za povratek v zasedena ozemlja dovoljenje višjega poveljstva zveznih vojnih sil.

Člen VII. Vrhovnemu poveljniku v Moldavi se prideli častnik generalnega štaba zveznih vellesil, vrhovnemu poveljstvu zveznih vojnih sil v zasedenih rumunskih ozemljih pa častnik rumunskega generalnega štaba s štabom kot častnik, ki vzdržuje zveze.

Člen VIII. Rumunskim rečnim in pomorskim vojnim silam se dopušča polnoštevilo moštvo in oborožba, v kolikor števila moštva ne omejujejo določila člena IX., dokler se ne pojasni razmerje Besarabije.

Izvzete so tiste rečne bojne sile, ki so potrebne, da se vzdržuje policijska služba na rekah in v varstvo trgovinske plovbe in za odstranitev min potrebne pomorske sile.

Precej potem, ko se podpiše mirovna pogodba, se prepuste rečne bojne sile tistim organom, ki jim je poverjena policijska služba na rekah. Mornariška tehnična črnomska komisija dobi pravico, da razpolaga s pomorskimi vojnimi silami; prideli se ji rumunski pomorski častnik za zvezo s to komisijo.

Člen IX. Tisto moštvo armade in mornarice, ki je služilo v miru v pristaniščih ali na ladjah, se mora odpustiti povodom demobilizacije prvo, da ga zopet lahko nastavijo v prejšnjo službo.

3. poglavje. Odstop ozemelj.

Člen X. O Dobrudži, ki jo odstopi Rumunija glasom št. 1 mirovnega načrta, se določa:

a) Rumunija odstopi bolgarsko ozemlje, ki ji je bilo pripadlo po bukareški mirovni pogodbi iz leta 1913., zopet Bolgariji; obenem se popravi meja na korist Bolgariji. Sledi natančna označba mejne črte. Iz zastopnikov zavezniških držav sestavljena komisija naj takoj, ko se podpiše mirovna pogodba, na licu mesta ugotovi in zaznamuje novo mejno črto v Dobrudži. Donavska meja med Bolgarijo odstopljenim ozemljem in Rumunijo gre po strženu reke. Podrobnejše določbe o rečišču naj se med obema državama dogovore takoj, ko bo podpisana mirovna pogodba. Mejniki se postavijo jeseni 1918, ko bo voda nizka.

b) Rumunija odstopi zavezniškim državam tisti del Dobrudže, ki leži severno od pod a) opisane nove mejne črte, do Donave, in sicer med razcepom reke in Črnim morjem do rokava Sv. Jurja. Donavsko mejo med zavezniškim državam odstopljenim ozemljem in Rumunijo tvori stržen reke. Zaradi določitve rečišča naj se izvrše podrobnejši dogovori med prizadetimi vlastmi takoj, ko bo podpisana mirovna pogodba. Mejniki se postavijo jeseni 1918 ob nizki vodni višini. Zavezniške države bodo skrbale za to, da dobi Rumunija zavarovano trgovsko pot v Črno morje preko Črne vode v Konstanco.

Člen XI. Rumunija je zadovoljna, da se njena meja na korist Avstro-Ogrski popravi. Sledi na zemljevidu označena natančna določitev meje.

Člen XII. Državno premoženje v odstopljenih rumunskih ozemljih preide brez odškodnin in bremen, vendar pod varovanjem dotičnih zasebnih pravic, na države, ki dobe ta ozemlja. Iz prejšnje pripadnosti ozemelj k Rumuniji naj ne nastanejo ne za njo samo ne za države, ki pridobijo ozemlja, kakoršnekoli obveznosti. V ostalem se bodo tiste države, ki jim odstopljena ozemlja pripadejo, pogodile z Rumunijo o naslednjih točkah:

1. O državni pripadnosti dosedanjih rumunskih prebivalcev teh ozemelj, pri čemer se jim mora na vsak način dovoliti opcijska in odhodna pravica.

2. O rešitvi premoženjskih vprašanj tistih občinskih okrajev, ki jih nova meja pretrga.

3. O rešitvi vprašanj glede arhivov, spisov sodnih in upravnih oblasti, sodobnih

in upravnih založišč ter registrov o stanju prebivalstva.

4. O obravnavanju novih meja.

5. O učinku izprememb v ozemljih na škofijska okrožja.

6. O učinku izprememb v ozemljih na državne pogodbe.

4. poglavje. Vojne odškodnine.

Člen XIII. Pogodbeniki se medsebojno odpovedujejo povračilu svojih vojnih stroškov, to je državnih izdatkov za vojevanje. Ureditve vojnih škod se pridržijo posebnim dogovorom.

5. poglavje. Izpraznitev zasedenih ozemelj.

Člen XIV. Po bojnih silah zavezniških držav zasedena rumunska ozemlja — izvzemši določbe v 3. poglavju o odstupu ozemelj — se bodo izpraznila v času, ki se kasneje določi. Tekom zasedbenega časa sila zasedbene vojske — izvzemši formacije, ki se porablja v gospodarskem obratu — ne bo presegala šestih divizij.

Člen XV. Do ratifikacije mirovne pogodbe ostane sedanja okupacijska uprava z dosedaj izvrševanimi pravicami in veljavi, vendar ima rumunska vlada takoj po podpisu mirovne pogodbe pravico, da izvrši v svrhu izpolnitve uradniškega zbora tista imenovanja in odpustitve, ki se ji zde primerne.

Člen XVI. Po ratifikaciji mirovne pogodbe se civilna uprava zasedenih ozemelj v smislu členov XVII. do XXIII. izroči zopet rumunskim oblastem.

Člen XVII. Na željo rumunske vlade se do izpraznitve zasedenih ozemelj dodeli rumunskim ministrstvom po en civilni uradniški okupacijske uprave, da se prehod civilne uprave tudi rumunskim oblastem kolikor mogoče olajša.

Člen XVIII. Sodstvo v zasedenih ozemljih zopet v polnem obsegu prevzema rumunska sodišča. O kaznivih dejanjih proti zasedbeni vojski razsojajo njena vojaška sodišča.

Člen XIX. Zaradi prometa med zasedenimi in nezasedenimi ozemlji bo vrhovno poveljstvo zasedbene armade sklenilo z rumunsko vlado potrebne dogovore. Po tem naj se med drugim vrača prebivalstvo v zasedena ozemlja samo v tistem obsegu, v kolikor bo rumunska vlada zagotovila prehrano vračajočih se s primernim uvozom živil iz Moldave ali Besarabije.

Člen XX. Po ratifikaciji mirovne pogodbe zasedbena vojska ne bo več izvrševala rekvizicij ne v denarju ne v naturah. Pravica vrhovnega poveljstva zasedbene armade za rekvizicije žita, sočivja, krmil, volne, živine in mesa iz pridelkov leta 1918, dalje za lesovja, petrolej in petrolejne izdelke ostane v veljavi, ravno tako pravica potrebnih ukrepov v svrhu pridobivanja, predelave, prevažanja in razdelitve teh proizvodov.

Člen XXI. Od ratifikacije mirovne pogodbe dalje se bo vršila oskrba zasedbene armade — vključno v to svrhu izvršenih rekvizicij — na stroške Rumunije; predmete, ki niso rekvirirani za zasedbeno armado, bodo zavezniške vlasti od ratifikacije mirovne pogodbe dalje plačevale iz lastnih sredstev.

Člen XXII. O podrobnostih v členu XVI. določene izročitve civilne uprave kakor tudi o odpravi po okupacijski upravi izdanih odredb se bo sklenil poseben dogovor. Zaradi takih odredb se ne more zahtevati odškodnina. Tudi ostanejo temeljem teh odredb pridobljene pravice tretjih oseb v veljavi.

Člen XXIII. Izdatki, ki so se iz sredstev zavezniških vlasti potrošili v zasedenih ozemljih za javna dela vključno obrtnih podjetij, se tem oblastem ob izročitvi povrnejo.

6. poglavje. Ureditve podonavske paroplovbe.

Člen XXIV. Rumunija bo z Nemčijo, Avstro-Ogrsko, Bolgarijo in Turčijo sklenila novo podonavsko paroplovno pogodbo tako, da bodo določila pod b) veljala za vse udeležnike enako.

a) Za strugo od Braile navzdol vtevtvi to pristanišče bo evropska donavska komisija v svojih dosedanjih pooblastilih, predpravicah in obvezah pod imenom »Donavska izlivna komisija« ostala kot trajna naprava s sledečimi navodili:

1. Komisija bo odslej obstajala le iz zastopnikov držav, ki leže ob Donavi ali ob evropskem obrežju Črnega morja.

2. Pristojnost komisije se razteza od Braile navzdol na vse rokave in izlive Donave in pred njimi ležeče dele Črnega morja.

b) Rumunija dovoli ladjam drugih pogodb sklepajočih delov prost promet na rumunskem delu Donave vtevtvi pristojna pristanišča. Rumunija ne bo od ladij in splavov pogodb sklepajočih držav in od drugih tovarov zahtevala nobene pristojbine; tudi ne bo Rumunija v bodoče na veletoku pobirala nobenih drugih pristojbin, razen tistih, ki bodo dovoljene v novi donavski paroplovni pogodbi.

c) Rumunska oddaja pol odstotka na vrednost blaga, ki se uvažajo ali izvažajo iz

rumunskih pristanišč, bo po uveljavljenju nove donavske paroplovne pogodbe in kakor hitro bo Rumunija za porabo javnih zavodov, ki služijo za razvoj paroplovbe promet blaga, uvedla pristojbine na podlagi nove donavske paroplovne pogodbe, najkasneje pa 5 let po ratifikaciji sedanje mirovne pogodbe razveljavljena.

d) Katarakti in vodovje železnih vrat obsega porečje od Moldave do Turn Severina v vsej njegovi rečni širini od enega brega do drugega ter z vplivom vseh med njima ležečimi rečnimi rokavi in otoki. Z ozirom na to se bodo obveznosti glede na vzdrževanje plovnosti kataraktov in vodovja železnih vrat, ki so bile od Avstrije-Ogrske prevzete in prenešene, kakor tudi iz tega za Ogrsko nastale posebne pravice uveljavile za donavsko strugo, natančneje označeno v odstavku 1. Obrežne države tega dela reke bodo Ogrski omogočile vse olajšave, ki jih bo zahtevala v interesu naprav, ki jih bo tamkaj izvedla.

Člen XXV. Rumunija bo do sestave donavske izlivne komisije pravilno upravljala in obvarovala pred škodo vse v njeni posesti se nahajajoče lastnine evropske donavske komisije.

XXVI. Nemčija, Avstrija, Ogrska, Bolgarija, Turčija in Rumunija imajo pravico, vzdrževati na Donavi bojne ladje. Vsaka od vlasti, zastopanih v donavski izlivni komisiji, ima pravico, imeti dve lahki bojni ladji kot štacijski ladji v izlivih Donave. Te smejo brez posebnega pooblastila pluti do Braile.

7. poglavje. Enakopravnost verskih izpovedanj v Rumuniji.

Člen XXVII. V Rumuniji se rimsko-katoliškemu, grško-katoliškemu, bolgarsko-pravoslavnemu, protestantskemu, islamskemu in židovskemu kultu priznava ista svoboda kot tudi postavno in oblastveno varstvo kakor rumunsko-pravoslavnemu kultu.

Člen XXVIII. Razlika verskega izpovedanja ne sme imeti v Rumuniji nobenega vpliva na pravno stališče prebivalcev, zlasti ne na njihove politične in državljanske pravice.

8. poglavje.

Člen XXIX. Gospodarski odnošaji med zavezniškimi državami in Rumunijo se bodo uredili v posameznih pogodbah, ki tvorijo bistven del mirovne pogodbe in v kolikor v njej ni kaj drugega določenega, uveljavljene istočasno z njo.

Člen XXX. ugotavlja, katero basedilo je v posameznih državah merodajno.

Člen XXXI. Ta mirovna pogodba naj se ratificira in se naj ratifikacijske listine prejkomogoče izmenjajo na Dunaju.

Mirovna pogodba postane pravomočna, ko bo ratificirana, v kolikor ni kaj drugega določenega.

Vojna poročila.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 7. maja. Uradno se poroča: Jugozahodno bojišče: Radi slabega vremena je artiljerijski boj ponehal. Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 7. maja. Veliki glavni stan: Zahodno bojišče: Na frontah je bilo artiljerijsko delovanje v jutranjih urah živahno. Čez dan je bilo večinoma slabotno. Na severnem bregu Lyse so se sunki angleških kompanij ponesrečili. Med Ancro in Sommo je sovražnik porabljal Avstralce za nočni napad. Na obeh straneh ceste Colbie-Bray so dosegli našo sprednjo črto. Sicer je njihov dvojni naval že pred našimi postojankami z izgubami obnemogel.

Artiljerijski boj je trajal tukaj do solnčnega vzhoda z veliko močjo.

Južno od Brimonta so prodrli naskakovalni oddelki čez kanal Aisne v sovražne postojanke pri Courryu in so pripeljali ujetnikov.

Na ostali fronti posamezni boji med postojankami.

Vzhodno bojišče: V pristaniških napravah Mariupola so nas ruske ladje obstreljevale.

Macedonska fronta: Močni angleški oddelki so včeraj zvečer napadli bolgarske postojanke južno od Dojranskega jezera. Odbili smo jih.

Azijsko bojišče: Sunk angleških brigad od Jerihe in čez Jordan proti vzhodu in severovzhodu se je ponesrečil. Po besnih bojih, ki so trajali pet dni, smo sovražnika vrgli v njegove prvotne postojanke. Del nemških čet se je pri tem ob turških tovariših odlikoval. Angležem vzeti pler je znaten.

Finsko vojno poročilo.

Stockholm, 7. maja. Finski glavni stan v Wasi poroča s 4. t. m.: Nad rdečimi gardami smo dosegli popolno zmago. Vzeli smo Fredriksham, zadnjo postojanko revolucionarjev. Zaplenili smo 6 topov, 20 strojin, 1000 pušk, 2 oboroženi ruski ladji. V Kotki smo vzeli dva oklopna vlaka in 30 topov, 11 strojin in 4 puške. V Kotki smo ujeli 4000 in v Fredrikshamu pa 300 ujetnikov.

Mariborsko pismo.

Maribor, 3. maja 1918.

Po svoji stari navadi je nemško časopisje tudi napad na revizijsko komisijo v občini Osel pri Slovenski Bistrici hotelo izrabiti v narodno politične namene. To časopisje je namreč pisalo, da je napad na revizijsko komisijo sad jugoslovanske agitacije in da je bil župan Ačko vnet pristaš dr. Korošca in agitator za jugoslovansko deklaracijo. V resnici pa je bil Ačko strasten »štajercijanec« in torej nasprotnik jugoslovanskega gibanja.

Nemško časopisje je torej zopet enkrat streljalo preko cilja in hotelo bi bilo celo naprtiti dr. Korošcu moralno odgovornost za oselski napad. No — mi bi bili takoj lahko vsi stvar napeljali na drugo strugo in rekli: to je sad štajercijanske vzgoje; a tega nismo storili. Predvsem ne, ker nismo hoteli metati kamenja na mrtvega Ačka. (Mimogrede omenimo, da nemški listi še vedno trde, da Ačka še niso našli; naša vest, da so ga našli obešenega, pa izvira iz uradnega vira.) Slučaj, ki se je dogodil v slovenskem Pohorju, nima niti najmanjše zveze s strankarstvom ali narodnimi vprašanji. On je temveč le posledica neznosnih gospodarskih razmer in se more kaj podobnega dogoditi ravnotako med Nemci kakor med Slovenci. Sicer je pa znano, da je bila nedavno temu napadena tudi neka revizijska komisija na Gorenjem Štajerskem. Toda o tem slučaju je nemško časopisje, ki bi hotelo iz tega Osel kovati narodno-politični kapital — seveda molčalo.

Značilno za patriotizem naših Nemcev je, da n. pr. »Marburgerica« ni niti z besedico omenila godu cesarice Cite. To pa tega in drugih podobnih listov ne bo oviralo, da ne bi nas dan za dnevom psovali z veleizdajalci in sovražniki države ter sebe predstavljali kot edine stebre države in dinastije.

Politične novice.

— **Sestanek ljubljanskega zaupništva S. L. S.** bo v petek, dne 10. majnika 1918 ob 8. uri zvečer v knjižnici Katoliške tiskarne, III. nadstropje. Spored: 1. Otvorilni govor. 2. Poročilo o političnem položaju. 3. Organizacija S. L. S. 4. Slučajnosti. Načelnost S. L. S. v Ljubljani, dne 6. majnika 1918. Načelnik: Andrej Kalan.

— **Manifestacijski shod na Dolenjskem.** Na Rakovniku v Mirenski dolini bo na binkoštni ponedeljek manifestacijski shod. Na shodu govore dr. Korošec, dr. Ribač iz Trsta in urednik Smodej iz Celovca. Pričetek shoda ob pol 3. uri popoldne. Shod sklicuje Slov. katoliško politično društvo v Št. Janžu.

— **Manifestacijski shod v Trbovljah** bo vrši na binkoštno nedeljo 19. maja popoldne ob 2. uri v prostorih pri Špancu. Govorili bodo poslanci dr. Benkovič, dr. Korošec, dr. Ravnihar.

— **Pojasnilo.** Znano izjavo v deželni dvorci je podpisalo tudi šest, oziroma sedem oo. frančiškanov. Ker se že dalj časa, posebno pa zadnje dni opaža, da hočejo mnogi, katerim razmere v kranjski frančiškanski provinciji niso znane, ta brezpomembni in nepotrební podpis zaračunati vsem slovenskim frančiškanom, moramo povedati, da bi bilo to popolnoma napačno, ker sedem podpisanih ni imelo nobenega pooblastila in nima niti sence pravice zastopati cele provincije, ki šteje nad sto duhovnikov in 25 klerikov. Večina, velika večina slovenskih frančiškanov je in bo ostala zvesta načelom in misljenju svojih prednikov, ki so vedno in povsod čutili in trpeli z ljudstvom, delovali neumorno in nesebično za narod. Sinovi sv. Frančiška so bili, ki so začeli pri nas buditi narodno zavest, frančiškani so bili, ki so nam vzgojili prve velike slovenske rodoljube. Buditelj Ilirije, pesnik Vodnik, je bil frančiškan, vezi Prešerna in Jenka vodijo v tihe celice frančiškanskega samostana v Novem mestu. Marsikdo še pomni patra Ladislava Hrovata in patra Bernarda Vovka, bivših novomeških gimnazijskih profesorjev, dveh učenjakov in nesebičnih rodoljubov. Marsikdo ima prijatelja, sorodnika ali znanca v tihí frančiškanski celici, o katerem ve, da ni le dober redovnik in duhovnik, temveč tudi velika duša, ki dela in živi za srečo ljubljenske slovenskega ljudstva. V srcih slovenskih frančiškanov je še preveč ukoreninjen frančiškanski duh, da bi mogli nastopati zoper koristi in pravice naroda, iz katerega so izšli, da bi mogli nasprotovati škofi, tudi če bi bilo vprašanje zgolj necerkveno. Kot bosenski frančiškani, tako je tudi velika večina slovenskih z dušo in s srcem za jugoslovansko deklaracijo in vdana preljubljenemu knezoškofu, ter se čudi, da se je sploh moglo dogoditi, kar se je dogodilo. To je na škodo sobratstva miru, na škodo provincije, posameznih samostanov in naraščaja. — Zoran.

— **Nemški krščanski socialci proti odgoditvi parlamenta.** Dunaj, 7. maja. Tudi zveza nemških krščanskih socialcev se je izjavila proti odgoditvi parlamenta.

— **Poljsko kolo.** Dunaj, 7. maja. Poljsko kolo je nadaljevalo danes politično debato o položaju. Do glasovanja še ni prišlo. Stavljenih je več predlogov, ki so vsi naperjeni proti vladi. Predlog posl. Löwensteina (nar. dem.) izraža obžalovanje, da je grof Czernin v svojem govoru prezrl Poljake, ki so toliko žrtvovali v tej vojni. Poljsko kolo obsoja odgoditev parlamenta in protestira proti nameravani delitvi Galicije. Poljaki stoje na stališču, da ima samo ona vlada pravico do obstoja, ki ima zaupanje vseh narodov. Debata v kolu se nadaljuje.

— **Praški mestni svet proti delitvi Češke v okrožja.** Praga, 7. maja. V včerajšnji seji praškega mestnega sveta je bil sprejet protest proti Seidlerjevemu načrtu revizije ustave. Z ustanovitvijo 13 okrožij bi bilo ustanovljenih 13 novih kronovin, tako, da bi postala Praga najmanjša kronovina.

— **Nemčija in preskrba z živili Nemcev na Češkem.** Praga, 7. maja. Predsednik nemškega Volksrata dr. Titta je interveniral v zunanjem ministrstvu v Draždinih glede pomanjkanja živil na nemškem češkem ozemlju. Dobil je obvestilo, da sicer ne bo mogla dati Nemčija češkim Nemcem krompirja, pač pa 30 vagonov posušenega sočivja in nekaj vagonov zelja. — In zato je bilo treba med Nemci toliko krika!

— **Dr. Körber skupni finančni minister.** »Politikali Hirado« poroča, da odstopi baron Burian kot skupni finančni minister in da bo namesto njega imenovan za skupnega finančnega ministra bivši avstrijski ministrski predsednik dr. pl. Körber.

— **Nadomestne volitve na Hrvaškem.** Dne 21. maja se vrše v delniško-čabarskem in selsko-novljanskem volilnem okraju nadomestne volitve. Hrvatsko-srbska koalicijska kandidira v Delnicah Jurija Gašparca, v Selcih pa dr. Milutina Mažuranića.

— **Nemški militaristični ustroj.** »Glos Narodu« piše: »Junker grof Spee je izjavil v pruski zbornici, da bi odtegnitev vililne reforme z dnevnega reda povzročila navdušenje na bojišču. Neodvisni socialist Hoffmann je pa bil mnenja, da bi ta korak utegnil zdemoralizirati bojujoče se stranke in jih prisiliti, da prenehajo z bojem. S tem da je pruska zbornica sprejela načela pluralnega glasovanja, kar je sama vlada označila za reakcijo, pomeni črtanje cele reforme. Nastaja torej vprašanje, kdo ima prav, ali grof Spee ali Hoffmann? — Mislimo, da nobeden. Nemški militaristični ustroj ni dostopen vtisom. On dela — kot stroj.«

— **Nov velenemški napad na pl. Kühlmanna.** V velenemški »Tageszeitung« je znani grof Reventlow zopet nečuvno besno napadel nemškega zunanjega tajnika pl. Kühlmanna. Reventlow izvaja: Mirovna ofenziva bi ravno tako odgovarjala Kühlmannovi politiki, ki bi se rad sporazumel z Anglijo, kakor njegovi nesposobnosti pravilno precenjevati Angleže in njih politiko. Kühlmann bi bil s svojo mirovno ofenzivo vreden naslednik gospoda Bethmann-Hollwega. Politična psihologija državnega tajnika je pač taka, da bi čelo v sedanjem trenutku skušal doseči sporazum tako, da leta za drugimi. Kljub temu ne verjamemo na tako dejstvo že glede na nemško ofenzivo in na mnoge izjave vrhovnega vojnega vodstva in nemškega cesarja, ki opozarjajo na trdno utemeljeno zavest v zmago, ki se mora doseči, da se dobi močan nemški mir, ki ga za svoj razvoj potrebuje nemški narod. Če je pa pl. Kühlmann res po kakršnih koli ovinkih skušal ponujati mir, bi bil slučaj Lichnowskega v primeri s tem otročja igra. Nemška mirovna ponudba bi bila »ločin« na nemško zavest zmage in na strunost nemškega naroda.

— **Svetovni mirovni posvet.** Iz Rotterdam: Poslanec Sannes je izjavil dne 6. t. m.: V Bernu se bodo posvetovali kmalu odposlanci vseh organizacij na svetu o možnosti, kako naj se sklene mir.

— **Kongres avstrijskih ogrskih zatiranih narodov.** Pariz, 7. maja. (K. u.) Ministrski predsednik Clemenceau je sprejel danes dopoldne tajništvo kongresa avstrijskih ogrskih zatiranih narodnosti, ki bo zboroval te dni v Parizu. Predsednik parlamentarnega odbora za akcijo v inozemstvu Franklin-Bouillon je predstavil zastopnike ministrskemu predsedniku. Clemenceau je rekel, da želi uspeha pariškega kongresa in da simpatizira vlada z zatiranimi narodi.

— **Srečna Ukrajina.** »Arbeiterwille« piše: »Dobri ukrajinski kmetje in malo-mesčani bodo sedaj bridko obžalovali, da so njihovi zastopniki v Brestu Litovskem za hrbtom ruskih delegirancev sklenili poseben mir. S pomočjo nemških čet, ki so jih poklicali v deželo, so bili osvobojeni boljševikov. A sedaj jim je dal general Eichhorn brco, odstranil njihovo zastopstvo in postavil kozaskega hetmana.«

— **Macdonald o miru.** Ramsay Macdonald je govoril 6. t. m. govor, v katerem je rekel: Po nemški ofenzivi je težavno govoriti o miru. Obžaloval je, ker se angleška vlada ni ozirala na ponudbo avstrijskega cesarja. Nato so vojaki naskočili

govorniški oder; le nastopu policije se je zahvaliti, da niso razbili dvorano.

— **Združene države razširjajo brambno dolžnost.** Državni tajnik ameriškega mornariškega urada Damels je izjavil: Če ne bodo zadostovali močje v starosti med 21. in 39. letom, da dobimo vojsko, se bo povišala v Ameriki vojaška dolžnost od 40. do 50. leta.

— **Podpis mirovne pogodbe z Rumunijo.** Pri podpisovanju mirovne pogodbe so bili navzoči glavni zastopniki vseh sodelujočih držav s svojimi štabi. Državni tajnik pl. Kühlmann je imel naslednji nagovor: »Po težavnih pogajanjih se je posrečilo skleniti mir med zveznimi osrednjimi državami in Rumunijo. S tem je za osrednje države vojska na vzhodni fronti končana. Upamo, da ta mir ne ustreza le političnim in gospodarskim koristim zveznih osrednjih držav, ampak da bo tudi Rumuniji omogočil, da se dvigne in zaceli rane, ki jih je povzročila vojska.« Ministrski predsednik Marghiloman je poslal kralju Ferdinandu naslednjo brzojavko: »Z velikim zadovoljstvom naznanjam Vašemu Veličanstvu, da se je mir sklenil. Pogodba, katera se je pri zadnjih pogajanjih nekoliko spremenila v prid Rumuniji, se je podpisala ob 12. uri. Nje naslov je: Bukareški mir. Pod vodstvom Vašega Veličanstva in v varstvo dinastije se bo dežela zopet lahko lotila koristnega dela za utrditev bodočnosti.« V brzojavki, ki jo je ministrski predsednik poslal notranjemu ministru Mitileu v Jassy, povdarja, da so sedaj odstranjene vse ovire, ki so nasprotovale notranjemu razvoju dežele. Sedaj se more Rumunija pod varstvom svojih ustavnih naprav lotiti novega dela, da utrdi z mirom ustvarjeni položaj ter združi z Besarabije.

Dnevne novice.

— **Kamnik.** Da se med našim ljudstvom poglubi umevanje za naše trpeče sobrate, obmejne Slovence, kakor tudi da se jim dokaže dejanska ljubezen, priredi podružnica »Slovenske Straže« dne 9. maja ob pol 4. uri popoldne v »Kamniškem domu« prireditve s petjem in par deklamacijami. Od tej prilike prihi v našo sredo tudi zastopnik koroških Slovencev gosp. Fran Smodej, stolni vikar iz Celovca. Zato želimo, da se ta dan dvorana »Kamniškega doma« napolni do zadnjega kotička. Vsi zavedni Slovenci in Slovenke iz Kamnika in bližnje okolice, pokažite ta dan, da nas vežejo s trpečimi obmejnimi Slovenci najtesnejše vezi.

— **Odlikovanja.** V drugič je dobil vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči stotnik gen. štaba Franc Hočevár. — V drugič je dobil ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči poročnik 128. polj. top. p. Ivan Ženko. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje je dobil poročnik 128. polj. top. Josip Janež. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje z meči je dobil nadporočnik provijantni častnik 4. bos. herc. p. Ferdinand Vončina. — Zlato hrabrostno svetinjo je dobil pešec 17. pp. Per Ivan. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: pešec Vimpolšek Maks in častniški sluga Maček Ivan, oba pri 47. pp.; desentnik Hrovat Anton in pešec Simončič Fr., oba pri 17. pp. — Viteški križec Franc Josipovega reda z vojno dekoracijo je dobil stotnik avditor 27. črnovoj. okraj. pov. Valentin Levičnik. — V drugič sta dobila vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči stotnik 7. lov. bat. Viktor Bunc in nadporočnik 7. pp. Josip Hočevár. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil nadporočnik brzojavnega polka Anton Zmerzlikar. — Duhovski zaslužni križec 2. vrste na belordecem traku z meči je dobil vojni kurat 2. gor. strel. p. Teofil Turek, pri nekem div. poveljstvu. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil nadporočnik 27. pp. Božidar Vrhovec. — Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil poročnik 109. polj. top. p. Egon Zadnik. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil poročnik 3. bat. Bogomir Meglič.

— **Štev. 21.110** nosi zadnje cenzurno navodilo ministerialne komisije. Zato pač ni čudno, da si pridobiva cenzura neprestano novih lavorik.

— **Rdeči križ.** Šola za invalide v Ljubljani potrebuje nujno izobraženih pomožnih bolniških strežnic, katere bi se izučile po svoji zmožnosti za maserke in ortopedično zdravljenje. Pogoji: telesna sposobnost, dobro ime in znanje deželnih spisov. Prosilke naj se oglašajo v pisarni Rdečega križa v Strossmayerjevi ulici št. 3, vsak dan med 11. in 12. uro popoldne in 2. in 4. uro popoldne. Tam zvedo pogoje. Zaznamujejo se istotam izprašane in pomožne bolniške strežnice.

— **Iz D. M. v Polju.** Pretekli teden so neznani tatovi ukradli pri posestniku Franc Mazovecu v Zgor. Kašlju, p. d. pri Gmajnarju, eno leto staro tele. — Drugi tat je vlomil pri Avgustu Kuhar v Vev-

čah, odnesel je 10 kg slanine, kakih 50 K drobiza ter raznih drugih reči v skupni vrednosti do 500 K. Tat je prevrtil večne duri, razrezal toliko veliko odprtino, da je z roko odpahnil zapah ter potem nemoteno kradel. — Ruski ujetniki so pretekli teden kradli na postaji Zalog rum in jesih. Pri tem poslu so jih zalotili orožniki in so jim plen odvzeli, storilce pa izročili pravici. — Dne 2. t. m. so potegnili iz vlaka v Zalogu na postaji 13 poginolihi živinčet goved. Žival je gotovo vsled lakote in žeje poginila. Kaj takega bi se moralo vendar preprečiti!

— **Iz Postojne.** Za oslepele slovenske vojake so na dan shoda g. dr. Korošca v Postojni darovali vrli naši Slovenci v Narodnem hotelu 60 K.

— **Umrla je v Celju** gospa Ana Lovrec, stara 39 let.

— **Ukrajinska moka v Mariboru.** Dne 3. t. m. je dospel v Maribor prvi vagon ukrajinske moke za oskrbovalno skladišče južne železnice. Pravijo, da je moka precej podobna zmlzetemu žaganju. Zdi se, da dobimo iz Czerninovega »krušnega miru« prav malo kruha — dobrega pa sploh ne.

— **Tamburaško društvo »Kolo« v Trbovljah** priredi v nedeljo, dne 12. t. m. izlet na Dol pri Hrastniku in obenem veselico v gostilniških prostorih gosp. Dragarja. Izlet se vrši samo ob lepem vremenu. K obilni udeležbi vabi občor.

— **Uboj dragonca Moritza.** Najvišje sodišče na Dunaju je 7. t. m. pod predstvom generala Belmonte razpravljalo o ničnostni pritožbi poročnika Cerdika in nadporočnika Reckzügela. Kakor znano, je 1. oktobra na peronu vzhodnega kolo-dvora na Dunaju dragonec Moritz, ki je bil pijan, udaril poročnika Cerdika, ki ga je posvaril. Cerdik je nato Moritza z bajonetom zabodel. Nadporočnik Reckzügel je desetnika Pyrrerja oklofutal, ker ga ni ubogal. Cerdik je bil od divizijskega sodišča obsojen radi pregreška proti varnosti življenja na šest tednov zapora, nadporočnik Reckzügel pa radi prekoračenja službene oblasti na šest dni hišnega zapora. Najvišje sodišče je odločilo: Obsodba proti poročniku Cerdiku se razveljavi in se odreja v tej zadevi nova razprava, ker je po naziranju najvišjega sodišča ta častnik storil svoje dejanje v silobranu za svojo čast. Ničnostna pritožba Reckzügela se zavrne in sodba potrdi. Na podlagi te odločitve bo postopanje proti poročniku Cerdiku najbrže ustavljeno, ne da bi prišlo do nove obravnave.

— **Boj z železniškim roparjem.** V nedeljo jutraj se je na hrvatski postaji Okučani odigral boj med postajenačelnikom Viljemom Fogarjem in nekim železniškim roparjem. Postajenačelnik je ponoči delal v svojem uradu, ko je nenadoma začul dva zaporedna strela. Ker je vedel, da so bile pred skladiščem velike množine sladkorja in živil, je hitel tja in videl, kako se je nočni čuvaj boril z nekim bosanskim vojakom. Vojaka so nato odvedli v pisarno postajenačelnika. Med zaslišavanjem je bil naznanjen iz Broda prihajajoči osebni vlak. Službujoči uradnik in drugi železničarji so se odstranili in v pisarni je ostal samo postajenačelnik z vojakom. Iz previdnosti je položil Fogar nabito lovsko puško na mizo. Komaj je vlak privozil na postajo, je vojak zgrabil puško in dvakrat ustrelil na postajenačelnika. K sreči ga ni zadel. Med obema je nato prišlo do boja, v katerem sta bila oba občutno ranjena, poleg tega je vojak postajenačelniku odgriznil eno uho. Vojaka so nato izročili orožnikom.

— **Schulverein** je prestavil s svoje šole v Dragi pri Loškem potoku učitelja Lischka na Češko. Na omenjeni šoli pa je nameščena ljubljanka Helena Kenda.

— **Velikanski dobiček »Länderbanke«.** Na obnem zboru »Länderbanke« 6. t. m. so sklenili, da se izplača od čistega dobička 18.092.485 kron dividenda 32 kron; dalje dobi vsaka akcija še superdividendo 12 kron.

— **Nov list v Oseku.** Ker je hrvatska vlada prepovedala nadaljnje izdajanje tednika »Samostalnost«, prične izhajati mesto njega nov tednik pod imenom »Stalnost«.

— **Skladu S. L. S.** so prispevali: č. g. Niko Stazinski, župnik v Primskovem, 20 K; č. g. vojni kurat Jernej Hafner, vojna pošta 220, 20 K; č. g. Kajdiž Valentin, župnik v Borovnici, 25 K. Somisljeniki, posnemajte!

— **Za Krekov spomenik** so darovali vojaki ljubljanskega črnovojnškega pešpolka štev. 27 130 kron.

— **Za oslepele slovenske vojake** je nabral 20 kron g. Martin Komočar, župan na Čatežu pri Krškivasi na svatbi Jakoba Zadnika.

Koroške novice.

k Osebnosti. Oskrbnik celovške kaznilnice Jul. Fränzel, je imenovan za ravnatelja. — Za novo prednico sester nemškega viteškega reda v Brežah, ki oskrbujejo tamošnjo bolnišnico, in tudi bolnišnico v Ormožu, je izvoljena č. sestra Hieronima Olbrich, doma iz Lipinja na

Moravskem. — Lekarno v Velikovecu je prevzel mag. farm. H. Roth iz Celovca.

K O južni železnici. V »K. T.« št. 100 se pritožuje neki železničar, kako južna železnica izkorišča svoje uslužbenke, ter opozarja na zadnje železniške nezgode v Rušah, Falu, Špitalu, Greifenburgu in Dolzah, ki se morajo pripisati utrujenosti osebja. Ljudje imajo včasih službo do 30 ur, ne dobijo dopustov in morajo še vedno delati za francoski in laški kapital. Pritožbe pri generalnem vodstvu da nič ne pomagajo, promet pa je zelo ogrožen. — Ali ne vedo, da sedijo v upravnem svetu južne železnice veliki Nemci: Dobernig, Panz, Krafft, ki pač nimajo časa misliti na koristi osebja. Zato pa gonijo v njihovi službi uradnike, strojevodje in delavce, da razgrajajo na slovenskih shodih, kakor se je zgodilo v št. Janžu pri Spodnjem Dravogradu. Dravogradski kolodvor je bil tisto popoldne malone izpraznjen osebja, in je le čudo, da se ni zgodila kakšna nesreča.

k Razno. Beljaško papirnico je kupila država, ki bo v ta namen ustanovila akcijsko družbo. Prej je bila papirnica lastnina Angležev, od katerih jo je minulo jesen kupil neki norveški konzorcij. — Iz Vrbskega jezera so potegnili dne 30. apr. truplo neznane 20 do 25letne ženske, ki je že dalj časa ležalo v vodi. — Pogorela je dne 1. maja zvečer velika opekarna grofa Thurn-a blizu Pliberka. — V Celovcu je ponoči od 27. na 28. aprila izginil izpred deželnega dvorca bronasti doprni kip grofa Enzenberg-a. Neznano je, kdo ga je »rekviriral«.

Primorske novice.

p Jakob Rejec, župnik iz Solkana, se je vrnil v svojo župnijo.

p Smrtina kosa. Včeraj, v torek, je umrl v bolnišnici sv. Jožefa v Ljubljani devetnajstletni Ulrih Pavlica iz Rihemberga na Goriškem. N. v m. p.

p C. kr. okrajno glavarstvo Tolminsko se je iz Cerkna preselilo v Tolmin; s tem nas je zapustil tudi g. baron pl. Hohenbüchel. Cerklijsko ljudstvo, ki je v času njegova bivanja med njim spoznalo nenadomestljive vrline njegovega ljudomilnega srca in značaja, mu je dolžno najgloblje spoštovanje in najtoplejšo zahvalo.

p Zveza jugoslovanskih železničarjev podružnica Divača sklicuje na dne 12. maja ob 2. uri popoldne v gostilni gosp. A. Rebeca izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo o stavi predlogov na zveznem občnem zboru v Ljubljani; 2. delovanje zveze, poročila strokovni tajnik iz Trsta.

p Bunc Sofija iz Škrbine št. 62 na Krasu, ki je bivala v begunskem taborišču v Steinklamu, baraka št. 76 in se je potem baje preselila v Celje, se pozivlja, da naznani svoj natančen naslov »Begunskemu oddelku deželnega odbora goriškega na Dunaju VIII., Schlesingerplatz št. 2, III. nadstropje. Gre za vojaško podporo.

p Prošnja. Kdo izmed onih, ki so se vrnili iz ruskega ujetništva, ve kaj obratili Karlu in Lovru Šavnik. Zadnjikrat sta pisala meseca novembra l. 1917. pod naslovom Smolenska gubernija, Vjazemsk Ujezd, imenije Hmelitor kontora V. P. Rusija. Vsi podatki naj se pošljejo na naslov: Anton Šavnik, Velike Lašče 12, Dolensko. Stroški se povrnejo.

p Nepravilnost v Gorici. Pišejo nam: Begunec, Slovencem, kateri se nahajajo v Gänserndorfu in okolici, magistrat goriški ter slavno c. kr. glavarstvo odklanjata prošnje z odgovorom, da ni aprovizacije. Za nas begunce je ni, je pa za »nemške dame«.

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Jugoslovanskemu klubu so dole nadalje sledeče izjave za majniško deklaracijo: Slovenci in Slovenke iz Keti na Koroškem (216 podpisov) se pridružujejo majniški deklaraciji. »Kot teptani slovenski narod na Koroškem dajemo duška visokemu namenu in cilju naših poslancev. K temu koraku nas v prvi vrsti veže dolžnost: silijo razmere, da ne bomo več hlapčevali na naši rodni zemlji. Zemlja, na kateri stojimo, je čisto slovenska že od ustoličenja koroških vojvod. In sedaj nam gospodari Nemec. Zivela Jugoslavija! — Župnija Brnca pri Beljaku (262 podpisov); žene in dekleta Boršt-Zabrežec (opravičujejo zakasnitev s tem, da jim je orožništvo pole zaplenilo); občani mestne občine Sv. Križ na Vipavskem (goriški okraj) se izjavljajo z velikim navdušenjem za majniško deklaracijo (298 podpisov in 370 ženskih podpisov); starešine, člani in prijatelji akad. fer. društva »Balkan« na prijateljskem sestanku v Rojanu pri Trstu; Hrvat-Jugoslovani iz Zrenjina, Porečkog kotara u Istri« (s uduševljenjem izjavljamo, da najsolidarnostna sa svibanjskom deklaracijom Jugosl. kluba. Naš veliki Dobri izrekao je svojedobno u istarskom pokrajinskom saboru: »Moj narod spava. Tko spava nije umro — probudit će se!« — Probudismo se, ne čemo više usnuti! Živiet čemo, raditi i žrtvovati sve za postignuće naših ideala — za ravnopravnost i slobodu i borit ćemo se do poslednje kapi krvi dok ne izvojujemo naše ujedinjenje u Jugoslaviji. — Pozdravljamo postojani rad jugosl. kluba i naše mile braće Čeha i kličemo im: Naprijed za slobodu i za dom!«); občina Silba se pridružuje majniški deklaraciji s sledečo resolucijo: »Duboko uvireni, da razvitak i na-

predak gospodarstveni i kulturni našeg naroda može biti potpuno zajamčen njegovim sjedinjenjem, u cjelini usvajamo deklaraciju Jugosl. kluba, kojom se zahteva, da se svi krajevi u monarkiji, gdje stanuju Slovenci, Hrvati i Srbi, a na temelju narodnog načela i starodavnih prava, ujedine u jedno državno i neodvisno tijelo pod slavim žezlom habsburško-lotarinske dinastije. — Občina Supetar-Brač s iskrenim navdušenjem in v celoti sprejema deklaracijo; meščanstvo (gradjanstvo) Bakarca in Turinova sela se strinja s pravičnimi zahtevami, izraženimi v majniški deklaraciji (201 podpis); hrvatski muzeji i žene občine Kraljevice; posojilnica v Ribnici na Dolenjskem; duhovščina dekanije Leskovec; možje in mladeniči iz Šiške in okolice pri Ljubljani (118 podpisov); možje in mladeniči župnije Vodice na Gorenjskem (izročajo lični zvezek: »Tu je podpisanih 385 mož in fantov iz Vodice. Nekaj je takih, ki so že bili možje, nekaj pa takih, ki še-le bodo. Pravi naši možje pa podpisujejo svoje želje po bojni poljani s svojo srčno krvjo. To so želje po združenju Jugoslaviji! Vsi hočemo biti edini — v jugoslovanski družini!«). — Koroški Slovenci in Slovenke (kraj žal ni označen) se z navdušenjem pridružujejo majniški deklaraciji (1100 podpisov); uslužbeni c. kr. ravnateljstva državnih železnic v Trstu s svojimi rodbinami, bivajoči sedaj v Welsu, se pridružujejo iz cellega srca svečano izraženim željam in zahtevam slovenskega naroda, orisanim v majniški deklaraciji. (...) Tri leta že prebivajo kot pregnanci v tujini in brez tehtnega vzroka še nadalje ločeni od iskreno ljubljene domovine, tem gorečnejše hrepenimo po udejstvovanju naših narodnih želja, ker nam ravno tukaj srd in mržnja naših tlačiteljev stoji ta dnevno pred očmi. Malo nas je, skromno število podpisov prinašamo, ali vsako izmed naših src je polno gorečih želja in trdnega zaupanja v polni uspeh narodnih stremeljenj; politično društvo »Jednakopravnost« v Idriji; uslužbeni c. kr. državne železnice proge Jesenice-Trbič (ob enem s prispevkom za Krekov spomenik); narodno ženstvo iz župnije Dol in iz Hrasnika (890 podpisov); občina Stročja vas-Pristova pri Ljutomeru; žene in dekleta župnije Sv. Ruperta v Slov. goricah; občina Sv. Florijan pri Šoštianju (okraj Slovenji Gradeč); žene in dekleta občine Ivanjševci pri Radgoni (geslo: »Ne bo nas več tujčin teptal. — Ne tlačil nas krvavo; — Naš rod bo tu gospodoval. — Naš jezik, naše pravilo!«); možje, žene in dekleta občine Poberž (Sv. Vid) pri Ptujju; možje, žene in dekleta občine Rogoznica v ptujski okolici (dostavek); slovenski in hrvatski rudarji v Fohnsdorfu na Zgornjem Stajerskem (170 podpisov); možje in mladeniči, žene in dekleta iz Podgorji (198 podpisov); železniški uslužbeni postaje in proge Podnart-Kropa-Lesce z željo: »Da kmalu bi polegali se vihar, — Da skoro narodu zasnil bi — Miru, svobode zlate, svitli žar!«; občina Pokošje pri Slov. Bistrici; zavedni občani občine Družmirje pri Šoštianju; zavedna Slovenka iz Ostrožnice pri Celju; možje in mladeniči, žene in dekleta župnije Sv. Florjan pod Bočem; občina Ihova (okraj St. Lenart v Slov. gor.); občina Golavabuka pri Slov. Gradcu; občina Velika Pirešica (okraj Celje); župnija St. Janž na Dravskem polju (občine: Prepolje, Starše, Terniče, Sv. Marijeta, Loka, Zlatoličje, skupaj 823 podpisov).

Ljubljanske novice.

lj Rojstni dan cesarice Zite. Mestno županstvo vabi hišne posestnike, da v četrtek, dne 9. t. m. na rojstni dan cesarice Zite okrase svoje hiše z zastavami.

lj Katoliško izobraževalno društvo v Sp. Hrušici vabi k društveni predstavi, ki jo priredi v »Našem domu« v nedeljo 12. maja ob 7. uri zvečer. — »Tri sestre«. Igra v treh dejanjih. — Spisal dr. Janez Ev. Krek. — Vstopnina: Sedeži I. vrste po 3 krome, II. vrste po 2 K, stojišče 1 K. Galerija 3 K. Vstopnice se dobe od jutri naprej v »Našem domu«. K obilni udeležbi vabi odbor.

lj Promenadni koncert priredi vojaška godba črnov. pp. št. 27 danes popoldne ob pol šestih ob tivolskem gradu.

lj Po smrti odlikovan. Na bojišču dne 19. julija 1916 padli enoletni prostovoljec Joško Wissiak je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo.

lj Umrl so v Ljubljani: Uršula Jurkovič, posestnica, 69 let. — Jera Mejač, posestnica, 60 let. — Izidor Kante, sin sluga, 4 leta. — Matilda Zagar, hči tovrn. delavca, 3 leta. — Ana Pepelnak, hči tapetniškega pomočnika, 18 ur. — Zora Bekš, hči kovinostružca, 10 tednov. — Marijana Zagar, perica, hiralka, 72 let. — Julija Kredar, licejska gojenka, 16 let. — Ana Nemec, žena umir. sodnega sluga, 74 let. — Elizabeta Jochinger, žena železniškega delovodje, 41 let. — Josip Kupljenik, sirota, 15 let. — Miroslav Leopold Otruba, sin orožniškega stražmojstra. — Terezija Weber, tobačna delavka v p., 46 let. — Ulrik Pavlica, posestnikov sin, 19 let. — Marijeta Povše, hišnica, 53 let.

lj Mestna zastavljavnica ljubljanska naznanja p. n. občinstvu, da se vrši dne 16. t. m. redna mesečna dražba v mesecu septembru 1917 zastavljenih dragocenosti in efektov (blaga, perila, strojev, koles itd.) od 3. do 6. ure popoldne v uradnih prostorih, Prečna ulica št. 2. Posebno se še opozarja, da na dan dražbe ni mogoča rešitev ali obnovitev zapadlih predmetov, temveč le najkasneje zadnji uradni dan za stranke pred dražbo.

Ljubljanska aprovizacija.

a Krub na izkaznice št. 20 se dobi od nedelje naprej zopet v pekariji g. Pirca, Sv. Petra cesta.

a Krušne komisije bodo uradovale v petek, dne 10. maja ob 8. do 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za moke in krub.

a Zabela za III. in IV. uradniško skupino. Stranke z izkaznicami III. in IV. uradniške skupine prejmejo zabelo v petek, dne 10. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: III. uradniška skupina od 2 do pol 3 št. 1 do 50, od pol 3 do 3 št. 51 do 100, od 3 do pol 4 št. 101 do konca. IV. uradniška skupina od pol 4 do 4 št. 1 do 50, od 4 do pol 5 št. 51 do 100, od pol 5 do 5 št. 101 do konca. Vsaka oseba dobi po četrt kilograma. Kilogram stane 20 kron.

a Prodajalci sladkorja v IV. okraju naj se zglase takoj v mestni posvetovalnici, kjer dobe nakazilo za kavino mešanico. Prodajala se bodo od torka 14. t. m. do sobote, 18. t. m.

a Kavna mešanica za IV. okraj. Stranke iz IV. okraja dobe v petek pri krušni komisiji izkaznice za kavo, ki bodo numerirane. Kavno mešanico bodo stranke od torka 22. maja do sobote 27. maja na numerirane izkaznice za kavo: št. 42 pri g. Meinlu, Šelenburgova ulica; št. 43 pri g. Staculu, Šelenburgova ulica; št. 44. pri g. Elbertu, Kongresni trg; št. 45. pri g. Tavčarju, Stari trg; št. 47. pri g. Leskovec-Meden, Jurčičev trg; št. 48 pri g. Jeršetu, Rimska cesta; št. 49 pri g. Medicu, Tržaška cesta; št. 50 pri g. Jemcu, Tržaška cesta; št. 137 pri g. Premku, Pred igriščem; št. 73 pri g. Meinlu, Šelenburgova ulica.

a Člani vojne zveze v IV. okraju ne dobe izkaznic za kavo, ker jo bodo dobili v vojni zvezi na nakaznice brez števil, katere imajo že v rokah.

a Testenine za ubožno akcijo se bodo nakazovale v mestni posvetovalnici, in sicer le onim strankam ubožnih akcij, ki še niso dobile testenine v mescu marcu in aprilu: Na vrsto pridejo stranke I. z zelenimi A in B izkaznicami št. 1 do 300 dne 14. t. m. II. z zelenimi B izkaznicami št. 300 do 900 dne 15. t. m., št. 900 do 1500 dne 16. t. m., št. 1500 do 2100 dne 17. t. m., št. 2100 do konca dne 18. t. m. III. z rumenimi C izkaznicami št. 1 do 600 dne 21. t. m., št. 600 do 1200 dne 22. t. m., št. 1200 do 1800 dne 23. t. m., št. 1800 do 2400 dne 24. t. m., od 2400 naprej dne 25. t. m. IV. Z B in C izkaznicami za Vič dne 27. maja. V. Z B in C izkaznicami za Moste dne 28. maja. Da ne bo po nepotrebnem nastavljanja, se še enkrat opozarja, da dobe tiste stranke ubožnih akcij testenine, katere jih niso dobile že v mescu marcu in aprilu.

a Oddaja semenskega krompirja. Mestna aprovizacija je razpisala oddajo semenskega krompirja za pretečeni ponedeljek, toda stranke še sedaj niso prišle vse po krompir, temveč prihajajo še vedno posamezni zamudniki, katerim pa nikakor ni mogoče vsak čas postreči. Zaradi tega določamo za vse te zamudnike petek, dne 10. t. m. Naznanjenega dne naj pridejo vsi k Mühleisnu na Dunajsko cesto od 8. do 11. ure popoldne z izkaznicami, ki so jih dobili pri vojni-žitnem zavodu. Kdor ne pride ob tem času, bo ostal brez semenskega krompirja. Vsakomur je na izbiro galski krompir po 35 v kilogram, ali domač krompir po 1 K 20 v kilogram.

a Čevlji z lesenimi podplat. Mestna aprovizacija bo oddajala čevlje z lesenimi podplati poslom v petek, dne 10. t. m. popoldne od 2. do 4. ure v svojem uradu na Poljanski cesti.

a Marmelada za Moste. Občani Most, ki imajo rumene izkaznice ubožne akcije s črko B ali C prejmejo marmelado v petek, dne 10. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: Stranke z rumenimi izkaznicami B: od 8 do 9 št. 1 do 100, od 9 do 10 št. 101 do 200, od 10 do 11 št. 201 do konca. Stranke z rumenimi izkaznicami C: popoldne od pol 2 do pol 3 št. 1 do 120, od pol 3 do pol 4 št. 121 do 240, od pol 4 do pol 5 št. 241 do 360, od pol 5 do pol 6 št. 361 do konca. Vsaka oseba dobi pol kilograma. Kilogram stane 2 kroni.

Prosveta.

pr Leonova družba. G. V. Steska je »Leonovi družbi« ponudil životopis pesnika Žaklja-Ledinskega; temeljitemu životopisu so pridružene še neizdane pesmi Ledinskega. Odbor je v svoji seji dne 6. maja rokopolis odobril in ga bo še letos izdal, ako ne pridejo kake nepričakovane zapreke. — Tisk P. Škrabčevih spisov ugodno napreduje. Prevod Bourgetovega romana »Zmisl smrti« se bo v kratkem začel tiskati. — Po možnosti se bo pospešil natisk IV. zvezka Kosovega Gradiva za zgodovino Slovencev. Nad polovico knjige je dotiskana, a vsled pomanjkanja papirja se je tiskanje ustavilo. Sedaj se bo tiskanje tako važnega dela nadaljevalo. — Za prihodnje leto se med drugim pripravlja prevod nekega modernega češkega romana. Odbor je sklenil, da za društvene namene najame eno sobo v Alojzevišču, II. nadstropje. Naša Leonova družba bo sodelovala pri velikem avstrijskem biografičnem slovarju, ki ga bo izdala dunajska »Leonova družba«.

pr »Čas« 1918, zvezek 3—4. Dr. J. Srebrnič, Imperializem. Pojavi imperializma v zgodovini. Njarna stran imperiali-

zma. — Dr. A. Prešeren, Večni krogotok v vsemiru. — Č. O ozemlju južnih Slovanov. Obseg, razdelitev, svetovni položaj in svetovni pomen. Površje, morja, podnebje, rastlinstvo in živalstvo. Obiljenost. — Dr. J. Jeraj, Mednarodno pravo. — Dr. A. Ušeničnik in J. Podlipnik, Razprava (enketa) o samoodločbi narodov. Obzornik: Ruska sfinja. Zakaj je propadla Poljska. Iz slovenske književnosti. P. Preradović. Iz revij. — Ta zvezek »Časa« je vreden posebne pozornosti našega občinstva. Revija »Čas« je zares izvrstna, dobrodošla vsakemu, ki se hoče orientirati v jugoslovanskem vprašanju.

pr Krekov spomenik. Par praktičnih opazk, ki morebiti doslej dokaj nejasno vprašanje vsaj nekoliko osvetle. 1. Trg, ki ga je odbor izbral, ni tako slab, kakor bi človek na prvi pogled mislil. Zlasti ugodno je to, da ima prvič lepe, visoke kulise in zelo daleč segajočo perspektivo. 2. Prav zato je pa vsota 40.000 kron, kakor jo je odbor določil, očitno prenizka. Za 40 tisoč kron se danes, ko ta denar reprezentira morebiti komaj 15.000 kron po cenah kakršne so bile pred vojsko, ne more prav nič napraviti, kar bi ta trg obvladalo, z njega visokimi stenami, razsežnim prostorom, daljno perspektivo, ki se mora računati vsaj izpred franciškanske cerkve, pravzaprav pa že iz Prešernove ulice, kakor hitro se iz nje vidi na Pogačarjev trg. Za 40.000 kron bi se iz belega marmorja — kakor je predpisan — postavil spomenik v velikosti Trubarjevega pred Narodnim domom, ki pa obvlada le mal prostor, kakršen je tisti z zelenjem ograjeni kotiček pred Narodnim domom, pa bi lahko stal v vsaki večji veži. Pogačarjev trg bi ga ubil, na tem trgu bi obvladoval le gredico, ki leži sredi terase, ograjena z železno mrežo, in še to le, če bi se krog njega napravil nasad, ki bi ga od trga ločil; za trg kot tak bi bil brez pomena. 3. Trg bo treba regulirati, teraso spominiku primerno razširiti, sedanje stopnice nadomestiti z novimi, sploh napraviti soliden dohod. Morebiti bi to regulacijo prevzelo mesto na svoje stroške. Pa bi se za 40.000 kron kljub temu komaj, komaj mogel zgraditi dovolj velik kup kamenja, ki bi vsaj arhitektonski zadostal estetičnim zahtevam. 4. Vsota, ki se naharava izdati za nagrobnik, 30.000 kron, ni v nikakem razmerju z vsoto, ki je določena za spomenik v mestu. In tam tako majhen, na vse strani silno omejen prostor, tu pa tako velikanški trg! Sicer še ni gotovo, ali se bo res tudi postavil Dolinarjev nagrobnik, čigar model je dobil prvo darilo, ker se zdi, da bi bil tudi po masah preogromen — to bo določil komisionalni ogled 8. t. m. — gotovo je pa to, da bi že ta nagrobnik stal vsaj 40.000, pa rajši 50.000 z vsemi stroški vred. Zato je 5. gotovo upravičena želja, naj se na grobu postavi manjši spomenik, ki bo naprej bolj primeren za dotični prostor, drugič pa veliko manj stal, razlika med resnično ceno nagrobnega spomenika in onimi 40.000 kronami, ki bi jih Dolinarjev nagrobnik gotovo stal, naj se doda znesku za spomenik v mestu, da bo odgovarjal prostoru, ki se je odbor zanj odločil, in veličini Krekovega duha. Naj se ne ugovarja: Krek je bil skromen, torej mu gre tudi skromen spomenik. — Krek je bil lahko zase, za svojo osebo na vso moč skromen, toda duh njegov, ki je snoval zgodovino narodovo in kopal temelje veličastni Jugoslaviji, ki je iz kršnih skal iskro kresal in raznetil z njimi slovansko zavest v neugasen plamen, duh njegov v delu za narod ni bil skromen. Spomenika v mestu pa menda vendar ne bomo postavljali Krekovi osebni skromnosti, ampak njegovemu velikemu, vseobsegajočemu geniju. Zato upamo, da odbor z razpisom natečaja za Krekov spomenik ni izrekel zadnje besede, ampak šele prvo. — Dr. Fr. Kimovec.

pr Vzhodno cerkveno vprašanje. Ravno kar je dotiskan »Apostolski molitvenik«, ki obsega v prvem delu poljuden, znanstveno zanesljiv pouk o vzhodni cerkvi, o verskih razlikah med vzhodno in katoliško Cerkvijo, o vzhodnem obredu in o cerkvenem zedinjenju. Cena vezanemu izvedu 2 K 80 vin. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

pr George Ohnet umrl. Umrl je v 75. letu starosti slavni francoski romansopisec George Ohnet.

Večeri ob Lemanu.

Spisal vseuč. prof. Maryan Morawski, S. J. Po tretji izdaji prestavil France Fr. Stelč. (Dalje.)

D u h o v n i k.

Jaz bi skoro sodil, da so nasprotna, kakršna vidimo v človeku — in res jih je mnogo — samo umetna, prehodna: tako nasprotstva med temeljnimi načeli in delovanjem, med okusi, zmožnostmi in dolžnostmi, ki nam jih naprtijo razmera, včasih celo nasprotstva v našem prepričanju samem. To vse so nasprotstva, ki si jih človek sam naredi ali pa jih prejme od ljudi; in vsak priznava, da se jih je dolžan rešiti, stremeč k logični in etični harmo-

niji s samim seboj. Toda da bi bilo prav na dnu bistva človekovega tako radikalno, prirojeno nasprotstvo; da bi si srce želelo religije, razum pa bi ji nasprotoval — tega ne morem razumeti, in takta človeška narava se mi zdi absurd.

Veliko razumov dandanes nasprotuje religiji — to je res — toda ali ji nasprotuje razum kot tak? Vsekakor ji je razum šele nedavno začel tako splošno nasprotovati; to bi dokazovalo, da je tako nasprotstvo samo umetno in izpremenljivo, naloga človekova pa, da ga odpravi.

Rekli ste, da srce hrepeni po neskončnosti; sledove tega hrepenenja ste pokazali nele v religiji, ampak tudi v moralnosti in v umetnosti; toda ali ne hrepeni razum tudi po svoje k absolutnemu? Kaj pa pomenijo oni principi, ki jih razum v sebi nahaja ali tvori (za sedaj nam je to vseeno), kot: princip vzročnosti, ki vodi k zadnjemu vzroku — princip, da vse relativno zahteva nekaj absolutnega? Kaj pomeni tisti nagon k iskanju daljnjih in daljnjih vzrokov in ciljev, ki se kaže v človeški duši skoro od otroških let? Šele pozitivisti so poskusili zadržati ta nagon — toda Vi ste sami opozorili predle na to, kako breuspešen je ta poskus. Lahko bi dejal, da je vsa zgodovina filozofije, ki je zgodovina človeškega razuma, dokaz za nepremagano težnjo tega razuma k absolutnemu; saj je bila vsa filozofija, razen zelo maloštevilnih skrajnih izjem, večno iskanje absolutnega.

Moj sklep je torej, da te človeku prirojene religioznosti, ki ste jo dobro zapazili v težnji po neskončnosti, nj samo v srcu, ampak da je v temu razumu — torej v celem človeku.

Gospodična Wilson.

Nasprotje med srcem in razumom je žalostno dejstvo; pa se ne da izpremeniti. Srce hrepeni po neskončnosti, a se zadovolji z nejasnostjo; razum pa ne more drugače misliti. kakor da si predmet predstavi, torej da ga omeji. In, moj Bog, na kake definicije je prišel ta razum v raznih verstvih in filozofijah. Ali niso vse te negacija absolutnega? Iz razuma so rojila božanstva kakor pošastna in nečista golen, in napolnila zemljo s strahom in umazanijo, včasih so se razblinila v neko motno panteistično meglo, ki je uničevala napore in nade src. A ko si je končno razum izfilozofiral nekako najvišje pojmovanje o božanstvu in mu odvzel fantastično oblačilo, tedaj je najbolj občutil pomanjkljivost in protislovje svojega umetnega stvara, in tedaj ga je sam prvi začel razbijati. Res, ko bi ne bilo srca, bi bil razum že zdavnaj uničil Boga, ideal in vsako religijo.

Deville.

Toliko se skladam z vami, gospodična, da srcu priznavam prvenstvo v vprašanju o bivanju religije. Z Vami pa, velečastiti, se skladam v tem, da ne vidim odločnega nasprotstva med srcem in razumom glede te reči. Res je, kar ste rekli, gospodična, da so bile stare verske oblike zelo slabe. Toda, prvič, niso bile one tvorba samo razuma, ampak tudi domišljije in srca, da, celo nagnjenja, z eno besedo celega človeka. Drugače ni moglo biti. Dalje so obsegale mnogo neumnega, obsegale pa pri tem vsaj delce pravega pojmovanja božanstva: vsaj sledove večnega bitja, previdnosti in pravičnosti. Pri njih pa je človeško srce čutilo in razum slutilo, da so te oblike še pretesne, da niso definitivne. Vsled tega se ruši ena verska oblika za drugo. Vsled tega imamo poleg religije misterije, ezoterične nauke, nagone bedne filozofije, ki je dvignila, kolikor je mogla, nad tlanjo religijo, da bi doznala, kako izgleda absolutno — in nazadnje brez sil padala, priznavajoč, da »ni druge pomoči, kakor da vrede kdo z nebes, ki nas pouči.«

Kaj smemo iz vsega tega praktično zvajati? Gospodična, Vi ste veseli, da človeško srce teži po tem, da bi Bog z njim govoril. Ko bi bili Vi, gospodična, v sverovalstvu božjem in bi od zgoraj gledali človeški rod, ki neprestano tavajoč išče Boga, a je brez moči, bi gotovo svetovali Bogu, naj se usmili in pouči ljudi o sebi. Glejte, ko je Pavel prišel na Areopag, da ji govoril Grkom o Bogu, »ki so ga ne-manega čistili,« jim je govoril besedo za besedo, kar smo sedaj rekli, »da naj človeški rod išče Boga, če bi ga morebiti tipali ali našel — čeprav je nedaleč od sakega izmed nas ... In Bog, ki je čase s nevednosti iz višine opazoval, se sedaj znanjuje ljudem.

(D dalje.)

Občni zbor I. Društva ljubljanskega posestnikov

ki se je vršil v nedeljo, dne 28. aprila 1918 na verandi hotela »Union«, je bil polnoštevilno obiskan, znamenje, da raste tudi med ljubljanskimi hišnimi posestniki zanimanje za odločno stanovsko organizacijo, ki zamore edinstveno štiti interese hišnih posestnikov.

Zborovanje je vodil društveni predsednik g. rač. svetnik Ivan Frelih, ki je pozdravil zborovalce, posebno one iz Spodnje Šiške,

ki so se letos prvič udeležili tako številno občnega zbora. V svojem poročilu se je spominjal hrabrih čet, katerim so dolžni ljubljanski hišni posestniki v prvi vrsti zahvalo, da so ostali njihovi domovi neporušeni, kar so zborovalci pozdravili s Slava-klici. Spominjal se je nadalje med letom umrlih članov (8), katerih spomin so počastili navzoči z dvignjenjem raz sedežev. Iz zanimivega predsedniškega poročila o delovanju v času od 6. decembra 1916 do 28. aprila 1918 posnemamo sledeče:

Vsled intenzivnega dela in živahne agitacije odbora je število članov naraslo od 387 na 687, gotovo lep prirastek, častjen za ljubljanske hišne posestnike, ki so na ta način pokazali, da je društvo njihovo pravo zastopstvo, s katerim dejstvom bodo morale računati vse merodajne oblasti in korporacije in storišče omalovaževanju društvenega dela. Od 2173 ljubljanskih hiš je 800 takih, ki jih imajo stranke zase, 100 posestnikov je pri vojakih, 150 je posestnikov, ki imajo po več hiš, 100 posestnikov je odsotnih iz Ljubljane in 100 je javnih poslopj, tako da se še kakih 200 posestnikov ni pridružil društvu, torej je vsak izgovor, da društvo ni poklicano zastopati v imenu hišnih posestnikov, ničeven in brez prave podlage. Odbor je imel 15 sej, v katerih je razpravljalo o stanovskih zadevah, sklepal o raznih vlogah na oblasti (16). Ker imajo hišni posestniki največ interesa pri mestni upravi, je umevno, da je odbor posvečal največ pozornosti gospodarskemu ljubljanske občinske uprave, v kar so hišni posestniki kot največji davkoplačevalci gotovo upravičeni in v interesu lastnem in svojih najemnikov celo dolžni.

Glede pokritja stroškov za vojaške nastanitve v letu 1916. smo s svojim posredovanjem pri g. županu dosegli, da se nameravano zvišanje od 7 K na 10 K za vojake ni izvršilo. Nadalje je mestni magistrat pritr-dil našemu predlogu, da se odmerja prispevek za vojaško nastanitev ne na podlagi obsega stanovanja, temveč na podlagi donosa hiše, to je hišne najemščine, kar je edino pravično. V pokritje stroškov za vojaško nastanitev v letu 1917. smo predlagali, da naj se prispevek predpiše v prejšnji izmeri t. j. 1.5% hišne najemščine, ostanek naj se skuša dobiti od vojaške uprave ali od dežele primeren prispevek, ker ljubljanska občina ne zmagala vsega bremena. Morebitni primanjkljaj naj bi se razdelil v odplačilo na daljšo dobo let. Mestni magistrat je pa, mesto da bi predložil vsaj našo vlogo občinskemu svetu v sklepanje, te dni razposlal plačilne naloge z odmero 3% nastanitvenega prispevka, torej brez sklepa občinskega sveta, katero postopanje je gotovo nepravilno in proti kateremu vložimo novo pritožbo.

Posredovanje društva v svrhu znižanja tarifa za odvoz fekalij ni imelo uspeha, glede povračila poškodb vsled eksplozije pa v toliko, da je vojaški erar po svojem zastopniku ponudil poravnavo, čemur takrat navzoči hišni posestniki niso pritr-dili, dasiravno bi bila poravnava umestna. Značilno pri tej zadevi je postopanje mestnega uradnika, ki ni hotel sprva sprejemati niti prijav, in je šele po energični zahtevi društva začel z zabeleževanjem, v kar bi bil že po obstoječih predpisih dolžan.

Ko je občinski svet sklenil zvišati občinske doklade za 15%, t. j. od 35% na 50%, smo poslali občinskemu svetu spomenico, v kateri smo naslikali sedanjí skoro obupni položaj hišnih posestnikov ter predlagali, naj se deficit pokrije z diferenciranjem občinskih doklad, to je na ta način, da bi ostale za hišni davek dosežane doklade, za druge davke bi se pa doklade primerno zvišale. Večina občinskega sveta je sklenila brez ozira na spomenico zvišanje doklad, češ, da bi vlada ne dovolila razlike med dokladami na razne davke, katero stališče je popolnoma napačno, ker je diferenciranje v drugih mestih in v občinskem redu za Ljubljano izrecno dovoljeno, ker so tudi deželne doklade diferencirane. Proti sklepu smo se pritožili na dež. odbor kranjski, kateri vsled te pritožbe ni pritr-dil zvišanja doklad, gotovo lep uspeh naše organizacije. Pri tej priliki bodi omenjeno, da znašajo v lnomostu občn. doklade za hišni davek samo 10%, za banke in druga velika podjetja pa celih 80%, potem je seveda lahko stanovanja oddajati za nizke stanarine. S tem sklepom kaže občinska uprava, da ima smisel za stanovanjsko vprašanje, ne pa kakor naša občinska uprava, ki je gluha za vse nasvete. Vsako zvišanje doklad povzroči zvišanje stanarin, zato so tudi najemniki stanovanj prizadeti pri vsaki novi obremenitvi.

Nadalje omenjam, da smo se pritožili proti sklepu občinskega sveta, da bi se smele mestne uradnice moštiti, brez vsakih pogojev, katera pritožba je povzročila v enem delu časopisa neumestno gonjo proti društvu in njegovim odbornikom, mesto stvarnega odgovora se je odgovorilo z osebnimi napadi in to od one strani, kateri je pripadalo največ hišnih posestnikov. Da je bila pritožba upravičena, je priznal občinski svet, ko je par mesecev pozneje preduradil sklep v toliko, da ima omožena uradnica v slučaju odsotnosti plačevati sama svojo namestnico, kar smo ravno hoteli doseči s svojo pritožbo, da bi ne bila mestna blagajna preveč obremenjena. Ko je dne 2. oktobra 1917 stopila v veljavo nova 2% kanalska pristojbina, smo potem časopisja obvestili hišne posestnike, da je zvišanje za 4% dopustno, ker se kanalska pristojbina ne bo odbila pri odmeri najemniškega davka od vplačanih stanarin kakor se to stori z vodarino in gostaščino.

Da bi ta oditek dosegli, smo se obrnili na fin. ministrstvo s posredovanjem Osrednje zveze in drž. posl. g. dr. Vl. Ravnharja, kateremu bodi izrečena zahvala za trud. Finančno ministrstvo prošnji ni ugodilo, vložil se pozneje pritožba na upravno sodišče. Ker smo lansko leto plačali kanalsko pristojbino do 31. januarja 1918 in jo je mestno knjigovodstvo predpisalo za celo leto, smo šele s tozadevno interpelacijo dosegli, da se bode od tekoče leto predpisane kanalske pristojbine odračunil 1 mesec in bo letos plačati samo za 11 mesecev. Kanalska pristojbina se je predpisala tudi posestnikom onih hiš, pri katerih se steka v mestni kanal samo voda odtočna, smo napravili dotičnim posestnikom pritožbe, katere je pa občinski svet kratkoma odbil in pozval obenem vse posestnike, katerih hiše se niso zvezane z mestnim kanalom, naj to stori do 1. oktobra 1918, kar je seveda posestnikom vsled pomanjkanja delavcev in materiala nemogoče.

Ko je mestna uprava izkazala začela svoje delo, smo zahtevali zastopnika v upravičnem odseku, na katero vlogo še do danes nismo dobili odgovora. Ugovarjati moramo tudi načelu, da je hišne posestnike iz-

ključiti od vsake ubožne akcije. Pri tej priliki je treba obsoditi zadnje izgrede, katerih ni pripisovati samo pomanjkanju živil, temveč tudi podivjanosti mladine.

Posredovali smo nadalje pri magistratu glede ureditve uličnih napisov, hišnih števil in odvažanja smeti, čemur je magistrat deloma že ugodil, tudi v bodoče hočemo temu delu mesta posvečati svojo pozornost.

Od občinske uprave je prešel na državno upravo, ki je hišne posestnike z različnimi postavami in naredbami v lastninskih pravicah popolnoma omeila, tako da niso samo hlapi države, temveč tudi hlapi najemnikov. Omenja postavu v varstvo najemnikov, ki se je letos še poostila in napravila gospodarja le izterjevalca davka. Vsi stanovi so med vojsko zaslužili ogromne vsote, hišnim posestnikom pa ni dovoljeno niti stanarin zvišati za še enkrat večje vzdrževalne stroške. Kdor je navezan na dohodek svoje hiše, mu je eksistenca onemogočena. Če bi državna oblast izdala za vse stanove glede cen take stroge naredbe, bi danes ne vladale te pretirane cene življenskih potrebščin, a hišni gospodar ne more in ne sme svojih dohodkov zjednačiti s stroški in vsak si bode premislil vložiti svoj kapital v židanje hiše, ker se povsod drugod boljše obrestuje.

Nadalje omenja, da so bili z oddajo kotlov in kopalnih peči hišni posestniki močno oskodovali, ker plačane odškodnine zdaleka niso zadostovale za napravo veliko manj vrednih nadomestil. Da se niso še oddale mesingaste kljuke, je zasluža Osrednje zveze društva hišnih posestnikov, ki tudi drugače vspešno brani pri centralnih oblastih interese hišnih posestnikov. Kot odbornik v Osrednji zvezi je tudi predsednik ljubljanskega društva. Pri tej Zvezi se je vršila pretekli mesec občinska razprava o premoženjski oddaji v pokritje vojnih stroškov, posebno se je razpravljalo o vprašanjih, ki se tičejo hišne posesti. Odgovori so se poslali ministrstvu s spomenico, v kateri se je odločno izreklo proti enkratni premoženjski oddaji.

Društvena pisarna, ki se je svojčas opustila, se je znova otvorila. Neštevilne naredbe, tičooe se hišnih posestnikov, ustanovitve mestnega najemnega urada, sestava raznih vlog in posredovanja za oddajo stanovanj so potrdili njeno potrebo ter je le želiti, da se hišni posestniki v vseh stanovskih zadevah obračajo na društveno pisarno. Ko se je še zahvalil časopisju, v kolikor je podpiralo strem-ljenje društva, je zaključil svoje res zanimivo poročilo s pozivom, naj se vsi hišni posestniki združijo v močni organizaciji, ker le potem postanejo gospodarji v svoji lastni hiši.

Zborovalci so sprejeli poročilo z živahnim ploskanjem in pritrditvami, da je predsednik in cel odbor v preteklem letu res vspešno vršil svojo ne ravno prijetno nalogo. Pri nato se vršči debati je predlagal g. rač. nadoficijal Pirc, da naj društvo naprosi šolsko oblast za ponovno intervencijo pri vojaških oblastih, da se oddajo šolska poslopja v čim najkrajšem času svojem namenu in se prične nato z rednim poukom, da se v bodoče prepreči udeležba mladine pri izgrelih, ki škodujejo ugledu našega mesta. Ravnoisti je povdarjal potrebo, da iščemo v klubih stranh, ki so zastopane v občinskem svetu, zaslonbe za svoje interese, kar dosedaj ni bil slučaj, dobiti je treba po teh zastopnikih vpliv na vodstvo mestnega gospodarstva. Občinski svetniki, ki so obenem hišni posestniki, naj skušajo vsaj v zadevah hišne posesti iskati stika z društvom. G. tovarnar Drag. Hribar opozori, naj vsi hišni posestniki, katerim so bile šipe pobite, vložijo prošnje za povračilo škode na mestni magistrat. G. adjunkt Lewicky predlaga počakati z vplačilom vol. nastanitve toliko časa, da reši magistrat tozadevno pritožbo. Vsem predlogom so zborovalci soglasno pritr-dili.

Blagajniško poročilo društvenega blagajnika g. Ostermana za leto 1917 izkaže dohodkov 2549 K 17 vin, stroškov 2328 K 21 v. G. blagajniku se je na predlog računskega pregledovalca g. Stenovca izrekla zahvala. Pri nato se vršiči volitvah so bili izvoljeni v odbor: gg. Iv. Frelih, Dragotin Hribar, Teodor Korn, Alojzij Korsika, Ivan Ogrin, Fr. Osterman, Ivan Petkovšek in Feliks Tomani; na novo g. računski nadoficijal Pirc Josip in g. Štepec Peter, gostilničar v Spodnji Šiški. Kot računski pregledovalci gg. Alojzij Vodnik, Robert Stenovc, in Ignacij Setinec.

Glede članarine se sklene, da ostane dosedanja.

Pri slučajnostih predlaga g. Ogrin, naj se g. župan naprosi, da odredi po možnosti boljše snaženje ljubljanskih cest.

V imenu zborovalcev izreče zahvalo g. Lewicky društvu predsedniku g. Iv. Frelihu za njegovo neumorno delo v prosep društva in koristi ljubli, hišnih posestnikov, kateri zahvali so se zborovalci s pritrditvami pridružili.

To zborovanje je pokazalo, da pridobiva smisel stanovske organizacije tudi med ljubljanskimi prebivalci trdna tla, treba je le, da vsak stan ozira pri svojih ukrepih tudi na druge, ker le skupnost daje moč.

LISTNICA UREDNISTVA.

J. J. Znaki še niso prišli iz tovarne, a jih v kratkem pričakujejo.

Izgubljeno in najdeno.

Zgubila se je včeraj zvečer na Izanski cesti od Iga do Ljubljane črna denarnica s 192 kronami in odprtimi vojaškim poveljem s sliko. Naj se odda proti nagradi v Prečni ulici št. 4, pritličje.

Ovca se je izgubila. Kdor jo najde, naj jo odda proti nagradi Francetu Satlar v Dolnicah šte. 10, pošta Št. Vid pri Ljubljani.

Našla se je na Dunajski cesti denarnica z majhno vsoto denarja. Dobi se na Sv. Petra nasipu 59, pritličje.

Našla se je manjša vsota denarja. Dobi se v prodajalni na Poljanski c. 33.

Odločujočega dobrodeinega in bol lajšajočega učinka so masaze hrba s Fellerjevim kreplilnim rastlinskim esenčnim fluidom z zn. »Elsa-fluid«. Človek se dobro počuti ako med masazo z »Elsa-fluidom« zginejo vse bolečine in se topla kri zopet popolno in močno pretaka po dotičnih delih telesa. »Elsa-fluid« se ne da nadomestiti z nobenim drugim vrbalnim sredstvom, 12 steklenic pošlje franco za 14 K 32 vin, lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 134, Hrvatsko, številne zlate svetlinje in zdravniška priporočila. — Istotako odvajalne »Elsa-kroglice«, 6 skateli stane 7 K 37 vin, franco. (ev)

Bleda, sivorumenkasta barva kože in utrujenost oči, izraz žalosti in potrtosti ter dozdevni bolezenski počutek, ki so pogosto samo posledica trajne lenivosti in prenapolnjenosti črevesa, zanesljivo in naglo izginejo ob rabi »Franz-Josef« grenčice.

OPOZARJAM cenjeno občinstvo, da je dospela večja pošiljatev **ŠIVALNIH STROJEV in GALANTERIJE.**

Prosimo torej, kdor je stroj naročil ali se za istega zanimal, da se oglasi čim prej v trgovini **JOS. PETELINCA, LJUBLJANA, Sv. Petra nasip št. 7.** Tovarniška zaloga šivalnih strojev. 299

Opravična številka Ne 518/18/2.

Prostovoljna sodna dražba premičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Radovljici je po prošnji lastnika Davorina Vrinšek iz Rečice šte. 85 naprodati po javni dražbi zemljišče vlož. šte. 140 kat. obč. Rečica, ki se prodaja v sledečih skupinah:

1. parc. šte. 20/3 k. o. Rečica hiša šte. 85, to je hotel Mangart in parcela šte. 220/2, vrt z verando, za izključno ceno 56.000 kron.

2. parc. šte. 259 kat. obč. Rečica, hiša šte. 6 in parcela št. 200 vrt, za izključno ceno 12.000 K.

K hotelu, torej k prvi skupini spada tudi pritlikina, obstoječa iz gostilniške opreme, popisane v prilogi.

Izključno se predvsem prva skupina in potem šele druga skupina in konečno obe skupini skupaj in bo veljala dotična prodaja, ki se bo izkazala kot najbolj ugodna. Prodajalcu je na prosto, odstopiti od prodaje druge skupine, če bi že prva skupina podala dovolj ugodni uspeh.

Dražba se bo vršila dne 3. junija 1918 pri c. kr. okrajnem sodišču v Radovljici ob 9. uri dopoldne.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo. Na posvetu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je plačati s 6% obrestmi od dneva dražbe dalje do 1. julija 1918 pri c. kr. okrajnem sodišču v Radovljici.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri tem sodišču v sobi šte. 29.

C. kr. okrajna sodnja v Radovljici, oddelek I, dne 5. maja 1918.

14 mesecev stara, 14 pesti visoka, lepa

KOBILA

je naprodaj za ceno po dogovoru pri Rudolfu Česniku, posestniku v Palčju šte. 1 pri St. Petru na Krasu.

Zahvala.

Vsem, ki so nas tolažili ob prebridki in prerani izgubi našega iskrenoljubljenega predobrega očeta

Ivana Poljak

postajnega mojstra

izrekamo najtoplejšo zahvalo.

V prvi vrsti se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, uradnikom in uslužbencem doljnškega kolodvora, posebno g. načelniku Kochu, ki so nam tako dobrosrčno pomagali lajšati gorje, uadaje uradnikom ravnatelstva drž. železnice v Ljubljani ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so v tako obilnem številu sprenili blagega nepozabnega pokojnika na njega zadnji poti.

Bog jim bodi vsem plačnik!

V Ljubljani, dne 7. maja 1918.

Žalujoča rodbina POLJAK.

Brez posebnega obvestila.

Potitil neizmerne žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naš iskrenoljubljeni, dobri so-prog oziroma oče, brat, svak in stric, gospod

Ivan Hrast

načutilj v p.

v torek, dne 7. t. m. ob 9. uri zvečer, po dolgem, mukepolnem trpljenju, previden s tolažitvi sv. vere boguvdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v četrtek, dne 9. majnika 1918 ob 2. uri popoldne iz mrtvaske veže v deželni bolnici na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 8. majnika 1918.

Ivana Hrast, soproga. — Oskar Hrast, sin.

Vsi ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Dne 7. t. m. je preminul dragi tovariš in večletni preiekt tukajšnje glu-honemnice, gospod

Ivan Hrast

Pogreb se bo vršil v četrtek, dne 9. t. m. ob dveh popoldne.

Ravnateljstvo gluhenemnice.

Katoliška tiskarna v Ljubliani.